

A FELSŐ-BORSODI
EV. REFORM. EGYHÁZMEGYE
1900. SZEPTEMBER HÓ 4—5. NAPJAIN
KONDÓN TARTOTT ŐSZI KÖZGYŰLÉSÉNEK
JEGYZŐKÖNYVE

SZERKESZTETTE

SZUHAY BENEDEK

EGYHÁZMEGYEI PAPI FŐJEGYZŐ

MISKOLCZ

SZELÉNYI ÉS TÁRSA KÖNYVNYOMDÁJA

1900

A FELSŐ-BORSODI
EV. REFORM. EGYHÁZMEGYE
1900. SZEPTEMBER HÓ 4—5. NAPJAIN
KONDÓN TARTOTT ŐSZI KÖZGYŰLÉSÉNEK
JEGYZŐKÖNYVE

SZERKESZTETTE

SZUHAY BENEDEK

EGYHÁZMEGYEI PAPI FŐJEGYZŐ

MISKOLCZ

SZELÉNYI ÉS TÁRSA KÖNYVNYOMDÁJA

1900.

A FELSŐ-BORSODI EV. REF. EGYHÁZMEGYE

1900. SZEPT. HÓ 4—5. NAPJAIN KONDÓN TARTOTT ŐSZI KÖZGYŰLÉSÉNEK

JEGYZŐKÖNYVE.

Jelen voltak:

Vadászy Pál
esperes

és

Ragályi Béla
egyházmegyei gondnok

elnöklete alatt:

Svingor József
Bartha Mihály
Palcso Károly
Botos József
Bodnár István
papi

tanácsbírák.

Szekrényessy Árpád
Gróf Vay Tihamér
világi

Sáfrán Dezső, egyházmegyei ügyész.

Szuhay Benedek, egyházmegyei papi főjegyző.

Bárczay László, egyházmegyei világi főjegyző.

Elek József, egyházmegyei papi aljegyző.

Molnár László, egyházmegyei világi aljegyző.

Bárdos István, **Beregszászy Ferencz**, **Bodnár Béla**, **Bogdáni József h. l.**,
Doktor Gyula, **Kerekes János**, **Mindszenti Imre**, **Szentmártoni Dániel**,
Vladár József, **Nagy Barna**, **Nagy Sándor** lelkészek, **Demeter Bertalan**,
Pataki János s.-lelkész.

A tanítói testület részéről mint képviselők: **Nagy Sándor**, **Gööz Ferencz.**

Ezenkívül tanítók, egyházak küldöttei és nagyszámu hallgatóság.

A felső-borsodi ev. ref. egyházmegye 1900. évi szeptember hó 4—5. napjain Kondón tartott őszi közgyűlésének

JEGYZŐKÖNYVE.

1. Esperesiünk segélyt kérő áhítatos imája után egyházmegyei gondnokunk megnyitó beszédben rövid pillantást vetve a mai megindult és elszomorító felekezeti villongásokra, egyetértésre, a protestantismus szellemi és anyagi erejének tömörítésére híván fel a közfigyelmet,

a közgyűlést megnyitotta.

2. Esperesiünk felolvassa egyházmegyénk életében előfordult eseményeket magába foglaló, következő félévi jelentését:

Nagytiszteletű Egyházmegyei Közgyűlés!

Tavaszi közgyűlésünk óta semmi nagyobb eseményt fel nem hozhatok egyházmegyénk életéből. Lassu egyformasággal repültek felettünk a napok, egyik szivben örömet, másikban gyászt, keserü emlékeket hagyván maga után. Ez utóbbi érzés hatását érezzük most ismét s úgy látszik, mintha a veszteség fájdalma állandó tanyát ütött volna közöttünk egy idő óta azon gyakori halálozások miatt, melyek lelkészi karunkból oly sűrűn szedik áldozataikat, gyászba borítva oly sok családot, romba döntött reményeivel, biztatónak ígérkezett kilátásaival. Egy ily érzés hatása alá került egyházmegyénk közönsége néh. Szakal József boldvai lelkész-társunk halálával, ki folyó évi május hó 27-én oly véletlenül hagyta itt kedveseit. Áldozó-csütörtökön imádkozott hiveivel és szokatlanul templomba hívott családjával utóljára, azt hívén, hogy az ajkáról elszálló ima, miként egykor Jézus az olajfák szent hegyéről az egekbe emelkedik és miként az apostolokra leszállott a szentlélek: úgy az ő hiveire is lefogja azt hozni az ő szivből fakadt gyülekezetével összeolvadva égbe

szállt hő imája; de mikor a szent lélek a hivekre leszállott, az ő lelke már akkor az egekbe szállt és a síró családdal, a papját gyászoló gyülekezettel együtt sirtunk mi is a temetésén szép számmal megjelent kartársai, egyházmegyei világi elnökönkkel, hogy annál impozánsabb legyen vesztésüink nagyságának kifejezése. Egyházának hű pásztora, egyházmegyénknek sok időn át volt buzgó jegyzője, majd tanácsbirája volt. Lágyan boruljanak reá sötét sirja hantjai, hamvai felett pedig virraszszon egyházmegyénknek itt hagyott kedveseivel összeolvadt halálja, kegyelete. Legyen síri álma csendes és megnyugtató hű sáfárkodása jutalma gyanánt!

De e kegyeletes megemlékezéssel rokonképet mutat egyházi életünk képe is azzal a különbséggel, hogy ott már egy bevégzett, romba dőlt élet felett kesereg a szív, emitt pedig egy sokat szenvedett, az idők viharaitól megtépett aggastyánhoz hasonlítható élet rendetlen szívdobogása ejt aggodalomba belső és külső bajaink összeható izgatása folytán. Az állami életben is vezérszerepre törekvő ultramontán reactio, mintha el akarná nyelni a protestantismust — moloch karjai közé igyekszik hódítani a könnyenhívő lelkeket, nem gondolván arra, hogy a számbeli többség nem mindig az erkölcsi erő mutatója. És önteltségében már annyira megy, hogy álarczát levetve, nyíltan hirdeti absorbeáló nagy czéljait, kimondhatatlan kárára a liberalizmusnak, melyet a hazára nézve átoknak tartva fennt hangoztatni is elég vakmerő, hogy a reformatio épen úgy, mint a tatárjárás és török uralom, egyik nagy csapása volt a magyar hazának!

Valóban megdöbbenő, de egyszersmind elszomorító jelenség, hogy a szégyenfoltot képező nyilatkozatot a népgyűlés tapsa és zaja kísérte, miben ugyan — szerintem — nem annyira a dolgok mélyére tekinteni tudó intellectuális erő nyilatkozik, mint a nyers felekezeti osztály szenvedélyes hangja, vagy az elvakított tömeg tüntető zaja, de semmi esetre sem az egyház és hazaszeretet melegítő érzésétől áthatott meggyőződés!

Az ily erővel megfűtt harci riadó szavára a protestantismus sem maradhat néma, — nekünk is össze kell szedni erőinket a multból átvett nagy örökségünk védelmére és ha eddig méltóképen hangot nem adtunk is három millió szívet tépő fájdalomainknak: a bennünket, illetve a magunktartását jellemző loyaltás foko-

zottabb bátorságával kell kilépnünk ezután a cselekvés terére, mert — „periculum est in mora“ — a mit a késő megbánás helyre nem pótolhat soha. Minden igaz protestans egy-egy papja, védelmezője legyen egyházának, mert evangeliomi alapon állva, csak így mérközhetünk meg nyakunkra nőtt ellenségeinkkel. Egyházi és világi elem egymást támogatva, egy testté forrva, vegye elő védelmi eszközeit, az önuralom, a józan önmérséklet megfontolásával, mert a hevesvőrűség túlságaiban, vagy a vakbuzgóság tűzében elégnek a lényeg, a kivitel eszközei és a különben szent és komoly cél az abnormis eljárás áldozatja lesz!

Az „ecclesia militans“ tulkapásait inkább ítéljük el, mint kövessük, mert azoknak — ha a protestans egyház szorosan összetart — lehetetlen győzelemmel végződnie. Azokban a tüntető ünneplési actusokban nem a hazai tiszta, önzetlen katholicismus nyilatkozik, annak egy ferde kinövése, mely az uralma növelésére szükséges eszközök felkeresésében és felhasználásában véli nagy céljait elérni. Mi pedig tegyük hiven kötelességeinket a cura pastoralis sokszor hangoztatott prudentiájával és bizzunk Istenben, önmagunkban és a hazaszeretet tiszta melegétől áthatott lelkek erejében.

Ezek előrebocsátása után szívem mélyéből üdvözölve a nt. egyházmegyei közgyűlést, midőn az előjövő tárgyak feletti tanácskozássra közfigyelmüket felkérem, magamat a nt. egyházmegyei közgyűlés jóindulatába ajánlom!

3. Balogh István, Miklós Ödön, Zsóry Gusztáv, Dobozy István tanácsbírák elmaradásukat igazolván,

Igazolásuk tudomásul vétetett.

4. Olvastatott a mályinkai lelkészválasztásról felvett jegyzőkönyv, mely szerint nevezett egyház lelkészévé pályázat útján egyhangulag Nagy Barna szin-petrii lelkész választatott meg.

Miután a választás a törvényes formák pontos megtartásával történt, Nagy Barna Mályinkára rendes lelkészül megerősítették, egyházmegyéinkbe bekebeleztetik s beigtatására Bodnár István és Vladár Ervin szakaszbeli tanácsbírák küldetnek ki.

5. Olvastatott a martonyii lelkészválasztásról felvett jegyzőkönyv, mely szerint nevezett egyház lelkészévé meghívás útján

Szentmártoni Dániel rimaszombati segédlelkészt és vallástanárt választotta.

Miután a választás az E. T. idevonatkozó §-ai megtartásával történt, Szentmártoni Dánielnek martonyi lelkészszé történt megválasztása tudomásul vétetik, de beerősítése, mivel az egyház képviselői gyűlésünkön meg nem jelentek, jövő tavaszi gyűlésre halasztatik.

6. Nagy Sándor megválasztott rakacza-szendi lelkésznek az

az elfogadott lelkési állomáson való megerősítése is tavaszi közgyűlésünkre marad.

7. Pataki János s.-lelkész kéri magát egyházmegyénkbe bekebeleztetni s már elfoglalt bánhonváti állásán megerősíttetni.

Okmányai rendben találtatván, kérése teljesíttetik.

8. Vadászy Pál s.-szentpéteri lelkész egyháza nevében jelenti, hogy az egyház a Fejes Albert tanító nyugalomba vonulásával megüresedett I-ső tanítói hivatalra Nagy Jenőt, az ő helyére Zsigmond Kálmán okl. geszti tanítót, a Gál György lemondásával megüresedett III-ik tanítói hivatalra pedig Bényei Dániel tanító-jelöltet választotta.

Közgyűlésünk Zsigmond Kálmán tanítót a szentpéteri egyház leánytanítói állomásán megerősíti, azon megjegyzéssel, hogy esperesi elbocsátó levelét tartozik esperesi hivatalnak bemutatni. Bényei Dániel pedig beerősíttetik ideiglenesen, 3 év adatván néki oklevele megszerzésére.

9. Szakács Károly, a dédesi állami iskola kinevezett kántortanítója okmányai alapján kéri magát egyházmegyénkbe bekebeleztetni.

Közgyűlésünk örömmel veszi kebelébe Szakács Károly okl. állami tanítót, ki hitvallásunk és egyházunk iránt érzett szeretetéről és ragaszkodásáról ez által is bizonyágot tesz.

10. Csizmadia Jenő bánhorváti lelkész egyháza nevében jelenti, hogy a Szilágyi János nyugalomba vonult 50 éves tanító lemondásával megüresedett tanítói hivatalra rendes tanítóul Abaházy Endre okleveles tanítót választotta a presbyterium. S ugyan ő beterjeszti a tetemesen javított tanítói díjlevelet 3 példányban, kérve közgyűlésünket, hogy ugy a választást megerősíteni, mint

a javított tanítói díjlevelet megerősítés végett a főt. egyházkerületre fölterjeszteni méltóztassék.

Közgyűlésünk Abaházy Endre okleveles tanítót a nevezett tanítói állomáson megerősíti és a csatolt díjlevelet, mivel a régihez képest az új tetemes javítást tüntet fel és ez az E. T. idevonatkozó §-ai szigorú megtartásával történt, megerősítés végett a főt. egyházkerületi közgyűléshez készséggel terjeszti fel.

11. Dávid József hangácsi lelkész a nyomári társegyház nevében jelenti, hogy a Ruszkay Pál nyugalmába vonult tanító lemondásával megüresedett nyomári tanítóságra a presbyterium 5 pályázó közül Rásky Mihály hernád-szurdoki okleveles tanítót választotta, kinek megerősítését okmányai alapján tisztelettel kéri.

Közgyűlésünk Rásky Mihály okleveles tanítót nyomári tanítói állomásán megerősíti.

12. Szuhay Benedek kápolnai lelkész egyháza nevében jelenti, hogy a presbyterium a Buday Elemér Csabára történt eltávozása által megüresedett tanítói hivatalra Gál György sajó-szentpéteri III-ik tanítót választotta; de a ki közgyűlésünkön betegség miatt beerősítés végett meg nem jelenhetett.

Közgyűlésünk Gál György okleveles tanítónak a kápolnai tanítói állomásra való megválasztását tudomásul veszi, de beerősítése tavaszi gyűlésre marad.

13. Olvastatik Rozgonyi László nekézseni lelkész kérvénye, melyben tudatja, hogy a presbyterium tanítóul Orosz Lajos okleveles tanítót választotta s kéri beerősítését.

Orosz Lajos nevezett tanítói állomáson megerősítették.

14. Olvastatott Kazay Géza laki lelkész kérvénye, melyben tudatja, hogy a lemondás folytán megüresedett tanítói hivatalra 8 pályázó közül Kis József pátkai okleveles tanítót választotta a presbyterium, de a ki hozzá írt levelében tudatja később, hogy ez állomást családi körülményei miatt nem foglalhatja el. Kérdi: mit cselekedjék most az egyház idő után?

Közgyűlésünk megütközéssel vesz tudomást a laki tanítói választás ilyen eredményéről s mivel e tekintetben semmi megtorló intézkedést nem tehet, mégis jónak látja közgyűlésünk átírni a Nt.

vértessaljai testvér egyházmegyéhez azon szives kéréssel, hogy ennek elnöksége a lemondás okának valóságáról bizonytságot szerezni és ezt velünk közölni méltóztassék.

15. Olvastatott Pap József tomori lelkész és Balogh Gyula damaki ideiglenes tanító kérvénye, melyben nevezett lelkész panaszolja, hogy Balogh Gyulát tanítójuknak megválasztották, de időközben ez állomásáról lemondott s a tanító is panaszolja, hogy ifjui tapasztalatlanságból fogadta el nevezett tanítói állomást, — ez utóbbi kéri a választás megsemmisítését, mivel erős rábeszélés folytán előállott lépését ő már megbánta.

Közgyűlésünk Balogh Gyula ingadozó magatartását helyteleníti, mert nem engedheti meg, hogy némely tanító így felültesse azon egyházakat, melyek jó reménység fejében megválasztották.

16. Eskületételre köteleztetik:

Orosz Lajos nekézseni és Abaházy Endre bánhorváti tanító.

17. Olvastatott a lelkészi értekezlet 1900. évi augusztus hó 16-án Edelényben tartott gyűlésének jegyzőkönyve, melynek közgyűlésünket érdeklő pontjai következők:

a) Az 5-ik pontban elhatározza, hogy az „*Egyházfegyelmi szabályjavaslat a tiszáninneri egyházkerületben lévő gyűlekezetekre vonatkozólag*“ csekély módosítással elfogadtatik s úgy a fegyelmi esetek, mint a büntetések felsorolását, részletezését helyesli, az indokolást részletében és egészében elfogadja s úgy az alaplunkálatot, mint a felülbírálatot átteszi az egyházmegyei közgyűléshez megfelelő intézkedés végett.

Közgyűlésünk a felolvasott egyházfegyelmi szabályjavaslatot pontról-pontra tárgyalván, az alaplunkálatot némi módosítással fölterjeszti a főt. egyházkerületi közgyűléshez, tisztelettel kérve, hogy kellő megvitatás után e szabályrendeletet mielőbb életbe léptetni méltóztassék.

b) 7-ik pontjában arra kéri közgyűlésünket, hogy határozatilag mondaná ki jegyzőkönyvében, miszerint az építkező egyházak lelkipásztorai és előljárói az E. T. 249—251. §-ait a legszigorubban tartásuk meg, hogy az osztályba sorozás a névsor 8 napig való kitétele mindenütt eszközöltessék a törvényes határidőn belől; mert amely egyház enemü kötelezettségének eleget

nem tesz: egyházmegyei közgyűlés a hozzá megerősítés végett fölterjesztett iratokat, tervet, költségvetést pótlás végett mindenkor utasítsa vissza.

Közgyűlésünk ezen határozatot jóváhagyja és érvényre emeli, a legszigorubbán meghagyván az építkező egyházak lelkipásztorainak és előljáróinak, hogy jövőben a fentt idézett törvény értelmében járjanak el.

c) A 8-ik pontban értekezleti közgyűlés kimondja, hogy a Novák Lajos th. tanár „*Temetési énektárát*“, melyet a leg-tárgyilagosabb birálat is kedvezőleg fogadott s mely hivatva van kiküszöbölni az ósdi és halottat beszélgető énekeket, a leg-melegebben ajánlja az egyházak, tanítók figyelmébe, pártfogásába, sőt arra kéri az e. m. közgyűlést, hogy tegyen kezdeményező lépést a főt. egyházkerületen is, hogy ez énektár jó tulajdonságainál fogva lenne a tiszáninneni egyházkerület hivatalosan elfogadott — „*Temetési énektára*“!

Közgyűlésünk a *Temetési énektár*at saját hatáskörében meleg pártfogásába ajánlja az egyházak lelkészei és tanítóinak, de a hivatalos énektár gondolatától eláll, nem akarván megkötni énekevezőink kezét a halotti énekek megválasztásánál.

18. Szuhay Benedek kápolnai lelkész és főjegyző indítványozza, hogy felettes hatóságaink útján egy felirat küldessék a képviselőházhoz, melyben az állam ügyeinek vezetőjét kérje fel a protestans egyház-egyetemünk, hogy az országos néppárt békebontó törekvéseit, hatalmával gátolja meg s adja vissza nyugalalmát Magyarországnak. E felirat így hangzik:

Főtisztelendő Egyházkerületi Közgyűlés!

Köztudomásu dolog, hogy a felső-borsodi ev. ref. egyházmegye ugy a közel multban, mint a jelenben mindenkor teljesítette vallásos és hazafias kötelességét, valahányszor veszedelem fenyegette hazánkat és egyházunkat; egyházmegyénk a szabadság és felvilágosodottság zászlóvivőjeként tűnt fel nemesak a hazai protestantismus, de a szabadelvűségéről jól ismert tiszáninneni ev. ref. egyházkerület kebelében is.

Ezen fölemelő gondolat hatása alatt kell, hogy a tettek mezejére lépjünk ma is, midőn a keresztyénség 900-dos ünnepélése után a róm. katolikus kongresszuson elhangzott, békét fel-forgató, lealázó, sőt harezra hívó elnöki kijelentések tétettek, melyek arcunkba kergetik a vért s a metsző fájdalom szivünbe nyilallik.

A gróf Zichy Jánosok és Nándorok elnöki kijelentései, továbbá a néppárt országos felhívása, szervezkedése, tervszerű, nyílt csatakiáltása mit bizonyítanak? Bizonyítják azt, hogy ma már a róm. katolicizmus azon árnyalata, mely a néppárt hamis jelszavaival akarja behálózni a könnyenhívőket, támogatva a szövetséges római katolikus főpapok többségétől és az ujongó klerus örömrivalgásaitól, egészen minden téren való leszorittatásunkra törekszik, midőn kimondja a vallási jogegyenlőség félszázados törvényének arczulcsapásával: „legyen róm. katolikus egyház a római katolikus államban!”

Mi féltjük az ily hangzatos kijelentésektől nemcsak anyaszentegyházunkat, de imádott magyar hazánkat is, melynek pedig az áldott békére ha valaha volt, úgy most van legnagyobb szüksége. Nem fegyverre való hívás akar ez lenni, csak a védelmi eszközökről való gondoskodás, mert ezt parancsolja egyházunk történeti multja és hazánknak önkormányzati jogainkkal amnyira összeforrott szabadsága!

Tisztelettel kérjük a főt. egyházkerületi közgyűlést: méltóztassék felírni a főt. és mélt. konvent útján az országgyűléshez, hogy a népképviselési alapon nyugvó parlamentben az államkormány határozottan és erélyesen emelje fel tiltakozó szavát a nyílt hadüzenet ellen, melyben nem szórványos felekezeti sérelmekről, de a protestantismus tervszerű leszorittatásáról, lassu kiirtásáról van szó!

Itt az ideje tehát, hogy a sokat szenvedett hazai protestantismus, melynek halála a hamisítatlan történet tanúsága szerint egy jelentőségű volna Magyarország szabadságának halálával is, — közgyűléseiből, míg nem késő, feliratában kérje fel az állam ügyeinek vezetőit a valóságos nemzeti katasztrófa elhárítására, mert a mely párt minden téren való leszorittatásunkon munkálkodik, mely az átkos visszavonás tüzét szitogatja a nép legalsó rétegeinek szivében, mely most már nyíltan támad

egyforma veszedelemnek tüntetvén fel a reformatiót a tatárjárással és török uralom pusztításaival: ez nem akar kevesebbet, bármely szemüvegen nézzük is, mint Magyarország rekatholizálását jelenteni. Ezt pedig nem akarhatja a liberális kormány, mely szentesített törvények és vérrel kivivott jogok megtartására esküdött fel, — mert a reakeziós irányzat nemesak a mi vallásunknak, de ezzel együtt a mi hazánknak sirját is megássa.

Legyen béke, de igazi értelemben!

Közgyűlésünk e feliratot egyhangulag elfogadja és pártolás végett a főt. egyházkerületi közgyűlésre tisztelettel felterjeszti.

19. Olvastatott Szilágyi János, Fejes Albert, Nagy János és Ruszkay Pál nyugalomba vonult tanítók levele, melyben az őszinte hála és tisztelet hangján véve bucsut egyházmegyénktől, hol éltek legnagyobb idejét eltöltötték, áldást mondanak a felsőborsodi egyházmegyére, mely védő szárnyaival őket oly hosszú ideig takargatta, szellemi és anyagi kincseivel kebelén táplálta, szívesen és lelkiismeretesen teljesített tanítói munkálkodásukért.

Közgyűlésünk e bucsulevelek hatása alatt lehetetlen, hogy a legmelegebb elismerés hangján ne emlékezzék meg e kítűnő veteránokról, a kik közül *Szilágyi János* hosszú félszázadig szolgálta a kevés virágot, de annál több szuró töviset termő tanügyet. *Fejes Albert* pedig mint tanügyi bizottsági tag és tanítói küldött, mindig lelkiismeretesen végezte kötelességét, ezeket nevelvén a haza és vallás iránti lángoló szeretetre. *Nagy János*, mint a tanítói testület huzamos ideig volt elnöke, szintén maradandó nyomokat hagyott maga után a mellett, hogy hosszú tanítói pályáján a népnevelés szent zászlóját mindig magasán lobogtatta. *Ruszkay Pál* pedig ernyedetlen szorgalommal, kitartó lelkesedéssel és ritka szép eredménnyel munkálkodott mindig a reá bizottakban. És midőn egyházmegyénk kebeléből a jól megérdemelt nyugalomba bocsátja veteránjait, reájok Isten áldását kérve, óhajtja: vajha az új tanítói nemzedék az ő nyomdokaikon haladva, soha se feledkeznek meg arról, hogy az iskola csakugyan veteményes kertje az egyháznak!

20. Indítvány folytán elhatározza közgyűlésünk, miszerint tekintettel arra, hogy a sárospataki állami tanítóképezdében az évenként 60—80 református ifjú képezdész vallás-erkölcsi nevelése és tanítása nem épen kifogástalan, minek legfőbb oka azon eddig gyakorlott rendszer, hogy gyakran változó s. lelkészek ta-

nitották a ref. hit- és erkölestant a képezdében, a kiknek sem kipróbált tanrendszere, sem állásával és fiatal korával együtt járó tanári tekintélye nem volt;

tekintettel arra, hogy az egyházpolitikai törvények és a már megindult felekezeti közti harc ugyan ám felhívják az intéző körök figyelmét arra, hogy a jövő nemzedék leendő ref. tanítói valláserkölesi képzésétől, lángoló ügyszeretetétől, anyaszentegyházunk iránti lelkesedésétől várhatja az egyetemes felbuzdulást;

s végül tekintettel arra, hogy az 1868. XXXVIII. törvény-cikk 90. §. így intézkedik az állami tanító-képezdéről: *„E képezdek hitfelekezeti különbség nélkül államintézetek lévén, a növendékek vallásoktatása az illető hitfelekezetek tiszte. A hit- és erkölestan ezen külön tanítóinak tiszteletdíját az állam fizeti.*

Tisztelettel indítványozza egyházmegyénk — hivatkozva az Igazgató Tanács 1900. május 15-én Miskolcon tartott ülés jegyzőkönyvének 8-ik pontjára — mondja ki a főt. egyházkerületi közgyűlés, hogy a sárospataki állami tanító-képezdében a reformatus vallás tanári állás rendszeresítése s ez állásnak rendes tanárral való mielőbbi betöltése legégetőbb kérdései közé tartozik s már a jövő iskolai évben rendes vallás tanár gondoskodik a leendő reformatus képezdesz ifjak valláserkölesi képzéséről.

21. Olvastatott a tanítói testület 1900. aug. 1-én Szent-Péteren tartott közgyűlésének jegyzőkönyve, melynek

a) 11-ik pontja szerint a Fejes Albert tanító nyugalomba lépésével testület tanítói képviselőül Gööz Ferenc s.-kazinczi tanítót küldi az egyházmegyei közgyűlésre 3 évi időtartamra.

Közgyűlésünk e jelentést tudomásul veszi.

b) 20-ik pontjában pedig a népnevelés és az éneklés szépi-tése ezéjából melegen ajánlja az egyházi énekkarok és az iskolai könyvtárak, mint hathatós segédeszközök, felállítását.

Közgyűlésünk midőn örömmel üdvözi ez igazán nemes ezélt szolgáló eszmét s ezeknek mielőbbi felállítását, midőn a lelkészek, tanítók és gyülekezetek hathatós szeretetébe a legmelegebben ajánlja, mint a hitfelekezet erősödését előmozdító intézkedéseket: jónak látja hangoztatni egyházmegyénk, hogy a jövőben, a hol tanító buzgólkodása folytán énekkar és iskolai könyvtár lesz, még az iskolai érdemfokozat megállapításánál is érdemül tudatik be.

22. A felső-kelecsényi egyház módosított tanítói díjlevelét jóváhagyás végett 3 példányban beterjeszti. — Ezen díjlevelnek csupán 2. pontja változik annyiban, hogy 1 v. gabona, 1 v. zab, 1 csirke helyett 4 korona készpénz állapotított meg.

A bemutatott tanítói díjlevel a törvényes kívánalmaknak megfelelőleg lévén kiállítva, jóváhagyásunkkal a főtisztelendő egyházkerületre ajánlólag felterjeszteni határozzuk.

23. Olvastatott Osnáth Zoltán ózdi missiói lelkész jelentése az egyház szellemi és anyagi ügyeinek állapotáról.

Felolvasás után a főtisztelendő egyházkerületi közgyűlésre felterjesztetik.

24. Olvastatott a tanügyi Bizottság 1900. év augusztus 23-án S.-Szentpéteren tartott gyűlésének jegyzőkönyve, melynek közgyűlésünket érdeklő pontjai a következők:

I.

a) Első pontja magában foglalja a Bodnár István tanügyi bizottsági Elnök nagy gonddal összeállított jelentését iskoláink szellemi és anyagi állapotáról, melyből örvendetes jelenség gyanánt tűnik ki, hogy tanügyünk e folyó évben nem hanyatlott, sőt emelkedett.

Ezen elnöki jelentés szerint körlátogatók a nyolcz körbe osztott 59 iskolát a törvény által meghatározott időben megvizsgálták, vizsgálataik eredményét kellő időben beterjesztették.

A mult évekhez képest most már kevés iskola van, hol sem az értelem fejlesztésre, sem a könyv nélkülözésre kellő gond nincs fordítva. Az emelkedés különösen a vallás- és énektanításnál észlelhető, 54 iskolában erre kiváló gond van fordítva, csupán Szendrőn, Ládnessenyőn, Finkén, Dövényben és Balajton van e tekintetben kívánni való.

Nincsenek kellőleg fegyelmezve a növendékek F.-Barczikán és Bódván.

A kiszabott tananyag csak kis részben van keresztül vive 15 helyen, nagy részben 26 helyen, teljesen keresztül van vive 18 helyen.

Az előirt írásbeli dolgozatok többé-kevésbé a legtöbb is-

kolában megvannak, csupán Varbón, Kondón, Zilizen és Vámoson hiányzottak teljesen.

A tanterem nem megfelelő Varbón, Szalonnán, R-Szenden. Iskolaépítés terveztetik Parasznyán és Bábonyon.

Tetemesebb mulasztások fordultak elő Berentén, Varbón, Edelényben, D.-Horváton, Vámoson a polgári előljáróság erélytelensége; Dédesben és Finkén betegség, Zilizen, Bódván, Balajton, Szakácsiban szegénység miatt.

II.

Egyházmegyénk 59 iskolájában 44 okleveles rendes, 8 ideiglenes és 3 lelkésztanító működik, 4 iskolában nincs tanító.

A lelkek száma 25648. 6—12 éves iskolaköteles 1620 fi, 1528 leány, összesen 3148, a lélekszámhoz viszonyítva az iskolakötelesek száma 12·28°/. Iskolába járt 1607 fi, 1519 leány, összesen 3126, tehát 99·33°/. Ismétlő iskolaköteles van 648 fi, 640 nő, összesen 1288. Gyakorolta az ismétlő iskolát 603 fi, 607 nő, összesen 1210, tehát 94°/.

Hat osztályba osztva tanítottak a növendékek 36 iskolában, öt osztályba 18 helyen, négy osztályban 5 iskolában.

Az iskolák szellemi állása a következő:

Kitűnőek: s.-szentpéteri mindhárom, s.-ecsegi, bábonyi, parasznyai, ivánkai, kazai, kazinczi mindkettő, bánfalvi, szuhogyi, d.-horváti, szilvási, visnyói, borsodi, hangácsi, szalonnai, martonyi-i, abodi, hegymegi, laki iskolák, összesen 22, a múlt évben volt 19.

Dicséretesek: kápolnai, barczikai, alacsikai, bánhorváti, vellezdi, ózdi, szendrői, rudobányai, kelecsényi, nyárádi, dövényi, dédesi, tapolcsányi, nekézsenyi, edelényi, zilizi, nyomári, bódvai, meszesi, r.-szendi, sz.-ládi, tardonai, mályinkai iskolák, összesen 23, a múlt évben volt 22.

Kielégítők: varbói, radistyáni, berentei, finkei, vámosi, szentjakabi, balajti, damaki, szakácsi-i iskolák, összesen 9, múlt évben volt 14.

Gyengék: a kandói, lászlófalusi és l.-bessenyeői iskolák, összesen 3.

Vizsga nem volt tartható Barczán járványos betegség, — Vadnán a tanító betegsége miatt.

A felszerelés kellő 28, hiányos 29 iskolában; semmiféle felszerelés nincs Kondón és R.-Szenden.

Más vallású növendékek jártak iskoláinkba: róm. kath. 118, g. kath. 16, ág. hitv. 17, izr. 68, összesen 219-en. A múlt évben 194-en, tehát szaporodás 25. Más vallású iskolába járnak a ref. vallású növendékek 8. Középiskolába járnak 29-en. Állami iskolába 64-en. Községi iskolába 93-an.

b) A jegyzőkönyv 2-ik pontja szerint a körlátogatók a „Kimutatás“ és az „E“ minta kitöltése körül nem egyöntetűen járnak el s éppen ezért kívánatosnak tartja a tanügyi bizottság, hogy a körlátogatók eljárását meghatározó összes tudnivalók a kerületi jegyzőkönyvekből szedessenek össze s az e. m. jegyzőkönyvben nyomattassanak ki.

Közgyűlésünk tanügyi bizottság ezen javaslatát elfogadja s annak keresztülvitelével Bodnár István tanügyi bizottsági elnököt megbizza.

Ezzel kapcsolatban utasítja a körlátogatókat, hogy teendők végzése alkalmával az ügy fontosságához mért kellő pontossággal járjanak el.

c) A 3-ik pont szerint a körlátogatók jelentéseiből kitűnik, hogy az előírt iskolai naplók sok iskolában nincsenek meg vagy ha megvannak is, bekötetlen állapotban, mozgó lapok alakjában vannak. Ezen naplók szabályszerű elkészítését megsürgendőnek tekinti.

Közgyűlésünk határozatilag kimondja, hogy az A) B) C) naplók minden iskola részére azonnal beszerzendők s az A) B) naplók — mint fontos okmányok — bekötetendők s pontosan elkészítve, már a téli egyházlátogatóságnak felmutatandók. A mely egyház, illetve tanító ezen határozatnak meg nem felel, közgyűlésünk által 2 korona pénzbírságban fog elmarasztaltatni.

d) 5-ik pontja szerint Pap Zsigmond, Fejes Albert és Kátona Dénes tanítók körlátogatói tisztségükről lemondván, helyettük tanügyi bizottság Nagy Jenő s.-szentpéteri, Kis Sándor parasznyai és Mészáros Bálint s.-ecsegi tanítókat hozza javaslatba. Sáfrány Lajosnak pedig a szalonnai és Bodnár Bélának a sz.-ládi körbe való áthelyezését indítványozza.

Közgyűlésünk a javasolt lemondásokat és áthelyezéseket elfogadja s a tanügyi bizottság kebeléből távozó Pap Zsigmond, Fejes

Albert és Katona Dénes tanítóknak a tanügy terén kifejtett működésükért jegyzőkönyvi köszönetet szavaz.

A mi az új körlátogatók ajánlását illeti, tanügyi bizottság javaslatát Nagy Jenő és Mészáros Bálintra vonatkozólag elfogadja, azonban Kis Sándor, mint még fiatal tanító helyébe Körösi Antal d.-horváti tanítót választja meg.

Uj beosztás szerint tehát a körlátogatók névsora köreikkel együtt következőkép állapíttatik meg:

1. Az alacskaikörben: Szuhay Benedek kápolnai lelkész és Körösi Antal d.-horváti tanító.

2. A szentpéteri körben: Elek József hábonyi lelkész és Kóta Károly hangácsi tanító.

3. A szilvási körben: Tóth Menyhért szilvási lelkész és Gödöz Ferencz kazinczi tanító.

4. A szendrői körben: Barna Gyula d.-horváti lelkész és Nagy Sándor kazai tanító.

5. A sz.-ládi körben: Bodnár Béla zilizi lelkész és Mészáros Balint s.-esegei tanító.

6. A szalonnai körben: Sáfrány Lajos l. bessenyői lelkész és Fejérvári Miklós borsodi tanító.

7. A vámosi körben: Dakó Lajos borsodi lelkész és Nagy Jenő szentpéteri tanító.

8. A velezdi körben: Mindszenty Imre kazai lelkész és Mató János visnyói tanító.

e) 6-ik pont szerint az üresedésben levő tanítói körök lelkész-elnökei lettek: a szilvási körben Mindszenty Imre, a f.-nyárádi körben Barna Gyula és a boldvai körben Dakó Lajos.

Tudomásul vétetik.

f) a 7-ik pontban javasolja, hogy a tolesvai Nagy Gedeon alapból jutalomkönyvekre szánt alap évi kamata, mely ez ideig folytonosan tőkésített, ezélszerűbben úgy használtassék fel, hogy egyes szegény iskolák segélyeztessenek belőle hiányzó taneszközök beszerzésére, de csak azon esetben, ha teljes szegénységöket, valamint azt is igazolják, hogy a hiányzó taneszközök beszerzése végett a kir. tanfelügyelő útján a kellő lépéseket megtették, azonban eredménye nem lett.

Ezen javaslat közgyűlésünk által elfogadtatik.

g) a 8-ik pontban jelzett azon esetből kifolyólag, hogy egyik gyűlekezetben a nyári közvizsga csak az esperesi hivatal rendelkezésére tartatott meg:

Elvi határozatképen kimondja közgyűlésünk, hogy a nyári közvizsga a templomban minden egyház kebelében megtartandó, mert egyrészt a gyülekezet minden tagjának joga van személyesen meggyőződni iskolája szellemi állásáról, gyermeke előhaladásáról; másrészt a nyilvános vizsgák az iskolák iránti meleg vonzódást és érdeklődést erősítik.

b) 10-ik pont alatt a tanítói gyűlés kérelme folytán javasolja tanügyi bizottság, hogy a s.-pataki irodalmi kör által kiadott és a tiszáninneri főt. egyházkerület által elfogadott népiskolai tanterv revízió alá vétessék, mert:

1. A vallás- és énektanításra — mint legfőbb tantárgyra az előirt heti 2 félóra nem elegendő;

2. mivel abban Magyarország történelmének és földrajzának tanítására beosztott idő szintén igen kevés és az egyetemes világtörténet s földrajz tanítása mellett mintegy háttérbe szorul;

3. mivel a történet tanításánál — a tandrendszer váltakozó beosztása mellett — sokszor előfordul az az anomália, hogy kikerül a gyermek az iskolából a nélkül, hogy saját hazájának történelméből valamit tanult volna, például, ha esetleg az V-ik osztály végzése után tölti be a 12. évet, a mikor épen világ-történelmet tanult.

Szükség van tehát arra, hogy a magyar történelem tanítása legalább 2 tanévre osztassék be, hogy így a gyermek hazánk történetével alaposan megismerkedve — hazaszerető jó honpolgárrá növekedjék.

Javasolja továbbá nevezett bizottság, hogy némely tantárgyak, mint pl. a Zsindely-féle természettan és Magyarország földrajza dolgoztassanak át. A természettan azért, mivel annak irálya és technicus terminus kifejezései oly nehezek, hogy a gyenge gyermeki ész fel nem foghatja s meg nem tanulhatja; a földrajz pedig azért, mert azok az egyes megyék ismertetése utáni apró versek, — melyek a régebbi kiadásban megvoltak, jelen kiadásból kihagyattak. Ugyde a földrajz tanításának csak akkor van meg a kívánt sikere, ha a gyermek emlékezetében élénken megmaradnak az általa tanult s a térképen szemlélt dolgok, már pedig a tapasztalat azt bizonyítja, hogy a gyermekkorban versbe foglalva tanult dolgok élénk emlékezetben maradnak a késő vénségig.

Közgyűlésünk tanügyi bizottság javaslatát — mind a tanterv revizióra, mind a jelzett tankönyvek átdolgozására vonatkozólag, a felhozott indokoknál fogva — elfogadja és a főtiszt. egyházkerületre pártolólág terjeszti fel.

i) 11-ik pont alatt ajánlja, hogy a népiskolákban tanítani indítványozott „Arany ABC“ dolgoztassék át és esetleges elfogadás és kinyomatás végett egyházmegyénk közgyűléséhez terjesztessék fel.

Ezen javaslat közgyűlésünk által elfogadtatik és annak keresztülvitelével Szuhay Benedek indítványozó megbizatik.

k) Egyházmegyénk közgyűlése midőn a tanügyi bizottságnak hasznos működéseért köszönetet szavaz, egyszersmind felhívja a bizottság figyelmét, hogy:

jövőben jegyzőkönyveit minden alkalommal hitelesítve és az elnökség által aláírva terjeszse fel közgyűlésünkhöz.

25. Egyházkerületünk tavaszi közgyűlési jegyzőkönyvének 25. pontjában felszólítottatott egyházmegyénk arra, hogy minden lehetőt követne el a közalapi járulékok illetőleg ajánlatok fokozására.

Egyházmegyénk is sajnálattal tapasztalta a közalap jóvedelmének évről-évre való fokozatos csökkenését s azért e tekintetben bizalommal fordul a lelkészekhez és az egyházak presbyteriumaihoz, kérve őket, hogy a közalap járulékok, illetve ajánlatok fokozásának ügyét a legmelegebb ügybuzgósággal karolják fel.

26. Ugyanezen jegyzőkönyv 61-ik pontjában egyházkerületünk a miskolczi felsőbb leányiskola érdekében hozzá beadott emlékiratot és indítványt tárgyalás és véleménynyilvánítás végett egyházmegyénknek leküldte.

Közgyűlésünk a miskolczi felsőbb leányiskolánk felvirágoztatására irányuló ezen törekvést elvben helyesli; s ezért Svingor József, Botos József, Palesó Károly tanácsbírók, Szuhay Benedek és Bárczay László főjegyzőkből alakított bizottságot küld ki azon utasítással, hogy ezen ügyben részletes tanulmányozás után javaslatukat folyó évi november 10-ig esperesünkhöz terjeszszék be.

Esperesünk megbizatik azzal, hogy a javaslatot tárgyalás végett az egyházmegyei segélyosztó bizottság elé terjeszse, mely bizottságnak közgyűlésünk megbizatást ad arra nézve, hogy a javaslatot

észrevételeivel együtt egyházmegyénk véleménye gyanánt terjeszse föl a főtiszteletű egyházkerülethez.

27. Csizmadia Jenő bánhorváthi lelkész, a tavaszi közgyűlésünkre már beadott és 41. jzűkönyvi pont alatt letárgyalt kérvényét újból beterjeszti azon kérelemmel, hogy közgyűlésünk az ő lelkészi hivatalát ne csak a rendes káplántartó helyek közé vegye fel, hanem az 1898. XIV. t.-cz. alapelveinél fogva káplántartási államsegély elnyerése és kiutalványozása czéljából, a főtiszt. egyházkerületnél tegyen javaslatot.

Közgyűlésünk — tekintetbe véve nevezett lelkésznek folytonos betegeskedését s ebből származó' gyakori szolgálatképtelenségét és betegségének gyógyítására tett nagymérvű kiadásait — újból kijelenti, hogy a bánhorváthi lelkészi hivatalt a rendes káplántartó helyek közé sorozza s mint ilyet — az 1898. évi XIV. t. cz. alapján — káplántartási államsegélyben részesíteni javasolja. Orvosi bizonylattal elszerelt kérvényét a főtiszt. egyházkerületre pártolólág felterjeszti.

28. Olvastatott Kovács Lajos vadnai s.-lelkész kérvénye, melyben első sorban arról értesíti közgyűlésünket, hogy a nagymélt. vallás- és közokt. m. kir. miniszter úr által segéd kir. tanfelügyelőnek kineveztetett. Midőn egyházmegyénknek iránta tanusított jóakarataért köszönetet mond, egyszersmind arra kéri közgyűlésünket, hogy lelkészi jellegét megtartva, őt kebelében továbbra is tartsa meg és a vadnai egyházba s.-lelkészül erősítse be. Igéretet tesz, hogy időnként lelkészi szolgálatokat fog tenni s egyházmegyénk javára teljes szívvvel és lélekkel fog törekedni.

Ezen kérvény — elbírálás végett — a főtiszt. egyházkerületi közgyűléshez tisztelettel felterjesztetik.

29. Mult 1900. évi tavaszi közgyűlésünk jegyzőkönyvének 15. pontjára vonatkozólag esperes jelenti, hogy a ládbessenyői lelkészi és tanítói parlag szőlőügy rendezve maig sincs.

Mínt hogy tárgyalás folytán nagyon is vitásnak tűnt fel, az egész parlag-szőlő ügy kiadatik egyházmegyei ügyészünknek, hogy arról alkotott véleményét tavaszi közgyűlésünkre terjeszse be.

30. Ugyanazon jegyzőkönyv 19-ik pontjára ügyészünk terjedelmes jelentésében előadja, hogy a kazinczi egyház által megvásárolt, de a Lichtstein testvérek által használt 10 hold rét

visszaszerzésére nézve véleménye az, hogy a mennyiben a forma szerinti igazság ellenkezik az anyagi igazsággal, így az úgy balra vagy jobbra dültéről biztos véleményt mondani nem lehet, de tekintettel arra, hogy nagy érték forog koczánk, javasolja, hogy abban az esetben, ha a sajó-kazinczi egyház presbyteriuma is egy nem teljesen bátor per esélyeitől vissza nem riad: a per a Lichtstein testvérek ellen indittasék meg.

Közgyűlésünk e jelentést tudomásul véve, utasítja a s.-kazinczi egyházat, hogy ha a kétes kimenetelű per esélyeitől nem fél, azt megkezdheti, mivel egyházmegyénk nem áll utjába jogos követelésének.

31. Ugyanazon jzökönyv 20. pontjára vonatkozólag esperesünk jelenti, hogy Kozma József f.-barczikai ideiglenesen beerősített tanító okmányait mindezideig be nem csatolta.

Közgyűlésünk a felettes hatóság iránti tiszteletlenségnek vévén e mulasztást, nevezett tanítót utasítja, hogy okmányait 30 nap alatt az esperesi hivatalhoz fegyelmi eljárás terhe mellett terjeszsze be.

32. Ugyanazon jzökönyv 22. pontjára vonatkozólag esperesünk jelenti, hogy a boldvai presbyterium a Kurdy István tanító adójának és hátralékos nyugdíjtarozásának rendezéséről szóló jelentését be nem küldötte.

Szigoru meghagyással utasittatik a boldvai presbyterium és Kurdy István, hogy a régi zavaros nyugdíjügy tisztázását haladéktalanul eszközöljék s egyházlátogatásának fegyelmi büntetés terhe alatt számoljanak el.

33. Ugyanazon jzökönyv 33. pontjára a dédesi és tapolcsányi egyház köszönő iratot küld anyagi pártfogásáért egyházmegyénknek, mi által a képezdei tarozásokat magára vállalta s egyben kéri, hogy a kifizetésig járó kamatok elengedése iránt a kellő lépéseket megtenni méltóztassék.

Közgyűlésünk nevezett egyházak megnyugtására kijelenti, hogy az Igazgató Tanács Sárospatakon 1900. jun. 28. napján tartott ülés jzökönyvének 21. pontjában a kifizetésig járó régi kamat tarozások törlésére a pénztári hivatalt már utasította.

34. Ugyanazon jzökönyv 36. pontjában hozott határozatra esperesünk jelenti, hogy a tardonai egyház presbyteriuma a lel-

kész adójának kifizetéséről szóló nyugtát nemesak júliusig, de mai napig sem terjesztette be.

Megütközéssel veszi tudomásul közgyűlésünk a tardonai egyház elöljáróságának a szigorú meghagyások iránt tanusított fel sem vevését s midőn kötelessége teljesítésére fegyelmi eljárás terhe alatt még egyszer utasítja, egyházlátogatóság figyelmét e körülményre különösebben is felhívja.

35. Ugyanazon jzökönyv 35. pontjára való hivatkozással Szuhay Benedek egyházmegyei levéltárnok jelenti, hogy a lelkészek közül sokan önéletrajzaikat máig sem küldték be.

Közgyűlésünk e jelentést midőn tudomásul veszi, szigoruan utasítja azon lelkészeket, a kik e felsőbb meghagyásnak eleget nem tettek, hogy életrajzaikat tavaszi közgyűlésünkig annyival inkább küldjék el, mivel ellenkező esetben név szerint fogja azokat megneveztetni.

36. Tavaszi közgyűlésünk jzökönyvének 48. pontja értelmében Kovács Gusztáv felső-nyárádi és Bagossy Gyula sajkó-kazinczi tanítók jelen közgyűlésünk előtt az egyházi törvények 427. §-ban előirt eskü letétele végett megjelenni tartoztak.

Bagossy Gyula sajkó-kazinczi tanító megjelenvén, ezen esküt közgyűlésünk előtt letette s ennek igazolásául neki jelen jegyzőkönyvi pont kivonat alakjában kiadandó.

Kovács Gusztáv felső-nyárádi tanító a megjelenés kötelezettségét elmulasztotta s távolmaradását sem igazolta, mely eljárása közgyűlésünk által ezennel megrovatik s nevezett felhivatik, hogy eskü- és vallásvizsgatétel végett tavaszi közgyűlésünk előtt különbeni fegyelmi eljárás terhe alatt jelenjen meg.

37. Ózdon tartott folyó évi tavaszi közgyűlésünk jegyzőkönyvének 4-ik pontjára vonatkozólag Svingor József és Zsóry Gusztáv kiküldött tanácsbírák jelentik, hogy Osiky József rudobányai lelkész beiktatása, a törvényes formák betartásával, 1900. május hó 20-án megtörtént.

Tudomásul vétetik.

38. Ugyanazon jegyzőkönyv 13-ik pontja értelmében Szuhay Benedek e. m. főjegyző a „Tolcsvai Nagy Gedeon“-féle alap czéljáról és rendeltetéséről a következő jelentést teszi:

„A főt. egyházkerület 1881. évi szept. 20—21. napjain Miskolczon tartott őszi közgyűlés jegyzőkönyvének 14-ik pontja értelmében a Toicsvai Nagy Gedeon-alap így körvonalaztatik: Miután a 20,000 frt a végrendelet értelmében az egyházkerület szükölködő egyházainak felsegélésére, a kiváló szorgalmat és tehetséget tanusító néptanítók és tanulók jutalmazására, a lelkészek s tanítók szükségben sinlödő özvegyei és árvai gyámlítására alapittatott: az évenkénti 1200 forintot tevő kamatok két egyenlő részre osztatván, 600 frt a szükölködő egyházak, lelkési s tanítói özvegyek és árvák segélyezésére, 600 frt pedig a jeles néptanítók s tanulók jutalmazására fordittassék“.

S ugyanitt elfogadja a kerület azon igazságos kules alkalmazását, mely szerint Felső-Borsodból segélyeztessék minden évben 2 egyház 40—40 frttal s ugyanannyi özvegy, illetve árva 10—10 frttal; továbbá segélyeztessék 3 tanító 20—20 frttal, a felmaradó 15 frt pedig szegény és szorgalmas tanulók jutalmazására fordittassék.

Az évenkénti segély az illető egyházmegyéknek elszámolás kötelezettsége mellett adatik ki.

Ezen jelentés tudomásul vétetik.

39. Ugyanazon jegyzőkönyv 24-ik pontjára vonatkozólag a varbói egyházba kiküldött Botos József tanácsbíró jelenti, hogy Apostol Mihály varbói lelkész nyugalomba vonulása alkalmával az egyház mindenféle iratai, anya- és jegyzőkönyvei s ingóságai leltár mellett Bogdányi József helyettes lelkész és Fodor Lajos gondnok kezéhez átadattak; mindenféle papi fizetés a két lelkész között megosztatott s annak a nyugalmazott lelkész részére leendő pontos kiszolgáltatására gondnok utasítva lett.

Közgyűlésünk nevezett tanácsbíró jelentését helyeslő tudomásul veszi; a varbói egyház ingóságairól és okiratairól szóló leltár egyik példányát a varbói levéltárba helyezni, a másik példányt pedig a nyugalmazott lelkésznek kézbesíteni határozza.

Egyszersmint Apostol Mihály nyug. lelkészt a varbói egyház iránti minden további kötelezettség és felelősség terhe alól felmenti.

40. Ugyanazon jegyzőkönyv 54-ik pontjára vonatkozólag a szendrői járás főszolgabírói hivatala 4133/I. 900. sz. átíratában arról értesíti egyházmegyénket, hogy Borsodvármegye t. köz-

igazgatási bizottsága a zilizi egyháznak iskola-építésre halasztást adott.

Tudomásul vétetik s a zilizi egyház presbyteriuma utasittatik, hogy a szükséges építkezést a meghatározott időben eszközölje.

41. Tavaszi közgyűlésünk 55. jegyzőkönyvi pontjában foglalt határozatunk ellenére, a zilizi egyház nem terjesztette be az iskolaépítésre vonatkozó tervrajzot és költségvetést.

Ismételten és szigoruan utasittatik a nevezett egyház, hogy a szóban forgó tervrajzot és költségvetést, most már 30 nap alatt az elnökséghez, mulhatlanul mutassa be.

42. Ugyanazon jegyzőkönyv 58-ik pontja alapján a berentei és f.-barczikai lelkészek jelentik, hogy a tanítói állomás után fizetendő évi 24 kor. nyugdíjilleték elengedése iránt a kellő lépéseket megtették, de eredménytelenül, mert a esatolt tanfelügyelői értesítés szerint az 1875. évi XXXII. t.-cz. 42-ik §-a értelmében a tanítói nyugdíj az oly iskolafenntartó testületet is terheli, melynek okleveles tanítója nincs.

Tudomásul vétetik.

43. Ugyanazon jyzőkönyv 62. pontra való hivatkozással Sáfrán Lajos ládbessenyői lelkész jelenti, miszerint az a) és b) alpont alatti tartozások ma is fizetetlenek s valószínűleg így maradnak ez éven is, megszaporodva a jelen évi e nemű tartozással. A c) alpont szerinti tanítói tartozás bizonyosan ki fog fizettetni, mivel az összeg csekély; a lelkészi adó hátralékban van, de veszélyeztetve nincs, mert az egyház neki 80 koronával adós, miből könnyen kiegyenlíthető lesz a követelés.

Közgyűlésünk a legszigoruban utasítja egyházi előjáróságot, lelkészt és tanítót a tartozások kifizetésére s egyben egyházlátogatóságot is felkéri, hogy a nyugták felmutatásáról tavaszi közgyűlésünknek jelentést tegyen.

44. Ugyanazon jegyzőkönyv 63-ik pontja értelmében a szendrői egyház zilált ügyeinek elintézésével megbízott Szabó József, Zsóry Gusztáv és Dakó Lajos tagokból álló küldöttség jelenti, hogy:

a) a templomépítésre vonatkozó 3 évi számadást a hozzácsatolt nyugtákkal együtt beható vizsgálat alá vették s a mu-

tatkozó hibákat, összegezési különbözeteket esetről-esetre kijavították s a leszámolási műveletet s a tényleges eredményt a szendrői egyház számadó könyvébe bejegyezték. Küldöttség végeredmény gyanánt feltünteti, hogy az építkezésre elköltött az egyház a magtári pénzalapból 1914 frt 60 krt. Ezen összeget kölcsönnek tekinteni javasolja, mely a hivektől beszédendő és a magtári pénztárnak visszafizetendő.

Megjegyzi végül, hogy a templomépítésből származó összes terhek részint a konventi 3000 frtos tőkesegély, részint a hivekre kirótt kivetés által kelleg fedezve találtattak.

Ezen megjegyzésekkel a templomépítési számadásokat megerősíteni véleményezi.

Közgyűlésünk midőn a t. küldöttségnek lelkiismeretes és pontos munkalataért köszönetet szavaz, egyszersmind határozatilag kimondja, hogy a magtári pénzalapból elköltött 1914 frt 60 kr. összeget — küldöttség javaslata szerint — kölcsönnek tekintti, s azt az egyház hívei kötelesek lesznek a hitelező magtári pénztárnak — mint a mely a lelkészi és tanítói fizetés alapját képezi — visszatéríteni.

Mínthogy pedig a szendrői egyház hívei a templom építésnél dicséretre méltó buzgóságot és áldozatkészséget tanúsítottak, megengedi egyházmegyénk, hogy az 1914 frt 60 kr. összeg ne egyszerre, hanem 6 évre osztva vettessék ki az egyház tagjaira s 6 évi egyenlő részletben fizetessék vissza a magtári pénztárnak, s addig az ideig ezen kölcsön után kamat ne számíttassék.

A templomépítési számadások egyébként — küldöttség javaslata alapján megerősítettek.

b) A 15 kros iskolai adóra vonatkozólag küldöttség jelenti, hogy kifizetett az egyház a szülőkért 8 évre 83 frt 80 krt, ennek visszatérítésére kivettett 76 frt 65 kr., befolyt 33 frt, hátralékban van 43 frt 65 kr. A 7 frt 15 kr. különbözet az iskolás gyermekek tűzi fájának árával fog kivettetni.

Ezen ügynek mielőbbi lebonyolítása a presbyteriumnak szigorú kötelességévé tétetik s az eredmény megvizsgálása az egyházlátogatás figyelmébe ajánljatik.

c) Az egyházlátogatóság által kifogásolt 9 db. kötvény részben rendeztetett, részben behajtás alatt áll.

Utasítatik a presbyterium és lelkész, hogy a kötvények rendezéséről az egyházlátogatásnak számoljanak be.

d) Küldöttség javaslata alapján:

Szigoruan utasítja közgyűlésünk a szendrői egyház presbyteriumát, különösen annak lelkészét, hogy jövőben az egyház mindenemü számadásait az egyházlátogatás előtt legalább 10 nappal megfelelő gondnal, higgadt nyugodtsággal és pontosan készítsék el s általában az egyház anyagi ügyeinek vezetésénél nagyobb pontosságot tanúsítsanak.

45. Tavaszi közgyűlésünk 64. jegyzőkönyvi pontjában az a), b), c) alattiakra vonatkozólag kelt határozatunknak a rudobányai egyház maig sem tett eleget.

Előre bocsátásával annak, hogy a mulasztó egyházat közgyűlésünk megrója, utasítja annak előjáróságát, — különbeni fegyelmi eljárás terhe alatt — hogy a hátralékokat szedje be, illetőleg fizesse ki s az egyházlátogatásnak számoljon el.

46. Ugyanazon jegyzőkönyv 65. a), b), c) alpontjaiban jelzett hátralékok és mulasztások megszüntetése tárgyában kelt határozatunknak a dövényi egyház meg nem felelt.

Megütközéssel vesz tudomást közgyűlésünk a dövényi egyháznak ezen — csakis kötelességérzet hiányából eredő — mulasztásáról s felhívja Csapó János nyárad-dövényi lelkészt, hogy október hó 10-ig feleljen be esperesünkhöz: mi az oka presbyterium mulasztásának? Ha a befelelésben elfogadható alapos indok nem lesz felhozva, tavaszi közgyűlésünk 65. sz. határozatában már kilátásba helyezett fegyelmi eljárás megindítását a presbyterium ellen ezenel elrendeljük.

47. Ugyanazon jegyzőkönyv 66. pontjára a saájó-kazai egyház nem igazolta, hogy az egyház földbirtokát terhelő adótartozást kifizette volna.

Utasittatik az egyház, hogy ezen hátralékot fizesse ki s arról az egyházlátogatásnak számoljon be.

48. Ugyanazon jzökönyv 67. pontjára való hivatkozással Rozgonyi László lelkész, egyháza nevében jelenti, hogy a 9 darab kötvény már jótállókkal el van látva; a 80 korona egyházi követelés a Tóth Mihály és István birtokainak árverése alkalmából már nem csak veszendő, de presbyterium törlését is javasolja; az egyházi adók fizetgetését komoly kötelességüknek

ismerik, de csak részben tettek eleget a szigorú meghagyásnak. a 30 filléres iskolai adót pedig eddig azért nem fizették, mert Nekézsenyben okleveles tanító régóta nem volt, de meg soha nem is kéretett.

Közgyűlésünk a legszigorubban utasítja a nekézseni egyház előjáróságát és lelkészét, hogy az egyházlátogatás előtt minderről számoljanak el s lelkész az egész zavaros és régóta huzódó kellemetlen ügyeket laukadatlan buzgalommal és nagy körültekintéssel tisztázza, mert ellenkező esetben közgyűlésünk kénytelen lenne lelkész terhére küldöttséget küldeni.

49. Tavaszi közgyűlésünk 68. jegyzőkönyvi pontjában foglalt határozatnak a bánfalvai egyház mai napig eleget nem tett.

Utasítja közgyűlésünk az egyház presbyteriumát ismételten, hogy a legelő és községi pótadótartozás — állítólag — zavaros ügyét rendezzék s 30 nap alatt esperesünkhöz jelentést tegyenek.

50. Ugyanazon közgyűlés 69. jegyzőkönyvi pontjában foglalt felhívásunkra, a berezai egyház részletes jelentését beadni elmulasztotta.

Ismételten utasítja közgyűlésünk a berezai egyház presbyteriumát, hogy a temető-fű használatára s a legelő adó fizetésére vonatkozólag részletes felvilágosító jelentését most már 30 nap alatt esperesünkhöz terjessze be.

51. Ugyanazon jegyzőkönyv 70. határozatára Némegy József, mint a mályinkai egyház felügyelő lelkésze jelenti, hogy a tanítói adó ki van fizetve; az iskola építésre kivetett összegből még most is sok hátralék van, de a közigazgatási hatóság intézkedése folyamatban van; a 30 filléres iskolai adó fizetetlen, de nem lévén Mályinkának régóta okleveles tanítója, fizetésre a szülők nem is kötelezhetők.

Közgyűlésünk az iskolai hátralékos adó beszédését a midőn szoros kötelességévé teszi a presbyteriumnak; egyttal tisztelettel fölkéri és megbizsa Fekete Miklós dédesi körjegyzőt, hogy a hátralékos iskola adó állásáról anyaszentegyházunk iránt táplált érzelméből kifolyólag tegyen jelentést vagy az esperesi hivatalnak vagy az egyházlátogatásának.

52. Ugyanazon jegyzőkönyv 72. sz. határozatára Némegy József dédesi lelkész jelenti, hogy az illeték egyenérték 85., 195.

39. napló tétel alatt kifizettetett; de a lelkész 126 korona és a tanító 45 korona 24 fillér tartozás kifizetéséről hallgatván, az valószínűleg maig sincs kifizetve.

Közgyűlésünk szigoruan utasítja a dédesi egyház gondnokát, hogy a hátralékban levő tetemes lelkészi és tanítói adót az illetők fizetéséből vonja le és fizesse ki s a kifizetést igazoló nyugtákat egyházlátogatásának mutassa be. — Egyházmegyénk Fekete Miklós körjegyzőt az adóügy rendezésére is tisztelettel felkéri, meg lévén győződve arról, hogy e kellemetlenséggel járó szolgálatot anyaszentegyházunk érdekében meg fogja tenni.

53. Tavaszi közgyűlésünk 76. sz. határozatának a laki egyház presbyteriuma meg nem felelt.

Újólaj utasítja közgyűlésünk nevezett presbyteriumot a rosszkarban levő épületek kijavítására. Mulasztásáról pedig esperesünkhöz 30 nap alatt igazoló jelentést tenni köteleztetik.

54. Ugyanazon jegyzőkönyv 77. pontjára vonatkozólag a hegymegi presbyterium jelenti, hogy a pénzkezelési ügy szabályszerűen rendeztetett.

Tudomásul vétetik

55. Ugyanazon jegyzőkönyv 79. pontjára vonatkozólag a szalonnai lelkész jelenti, hogy az egyenérték illeték hátraléki ügy az illetékes kir. adóhivatalnál lebonyolított oly módon, hogy az egyház terhére kirótt alaptalan követelések töröltettek.

Tudomásul vétetik.

56. Tavaszi közgyűlésünk 80. jegyzőkönyvi pontjára a martonyi egyház jelentését beterjeszti, mely szerint a magtárt illető tartozásokból már csak 4 köből van kint.

Közgyűlésünk a jelentést a midőn tudomásul veszi, utasítja presbyteriumot, hogy a hátralékból a mi bevehető, hajtja be, a bevehetlent törölje s eljárásáról az egyházlátogatásnak számoljon el.

57. Ugyanazon jegyzőkönyv 81. a), b), c), pontjaiban foglaltakra a meszesi egyháztól jelentés nem érkezett be.

Közgyűlésünk felhívja az egyházlátogatás figyelmét, hogy nézen utána szigoruan:

- a) 2 db rendezetlen kötvényét rendezte-e már a presbyterium?
- b) Hiányos iskola-felszereléseit kiegészítette-e már?
- c) Illeték egyenérték tartozását kifizette-e?

58. a) Ugyanazon közgyűlés 82. b), alpontjában foglalt határozatunkra a szentjakabi egyház jelentését beadta.

Közgyűlésünk a jelentést tudomásul veszi s egyházlátogatás figyelmét ezen ügy megvizsgálására felhívja.

b) Ugyanazon közgyűlés 51. c), jegyzőkönyvi pontjában foglalt határozat ellenére Szabó Gyula lászlófalvai tanító okmányait be nem mutatta.

Okmányainak bemutatására nevezett tanító ismételtén utasítatik s az ügy továbbra is nyilvántartatik.

59. Olvastatik a kondói egyház előljáróságának kérvénye, melyben panaszoltatik, hogy Tóth András ideiglenesen beerősített tanító az oklevelet mind ezideig meg nem szerezte, holott az oklevél szerzés kötelezettségének feltétele alatt erősített be az 1899. őszi közgyűlés által. Ugy az egyházlátogatóság, mint a körlátogatóság bejegyzése szerint a gyermekeket esekély eredménnyel tanítja; sőt tanítani nem tudja, de nem is akarja. Mint előljárók és szülék esedeznek, hogy egyházukat és iskolájukat Tóth András urtól méltóztassék megszabadítani.

Közgyűlésünk a panaszos ügy kellő kinyomozása és megvilágítása czéljából Botos József és Miklós Ödön szakaszbeli tanácsbírákat küldi ki.

60. Olvastatik Némedi József dédesi lelkésznek a n. mélt. m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszteriumhoz fölterjesztendő kérvénye, melyben a tapolesányi leányegyházban s a szórványokban teljesített terhes lelkészi szolgálataiért s utazásaiért a kongrua összeírási ivben felvett 300 korona engedélyezését tisztelettel kérelmezi.

Közgyűlésünk meglévén győződve nevezett lelkész kérelmének jogosultságáról: kérvényét a főt. egyházkerületi közgyűlésre tisztelettel fölterjeszti.

61. Olvastatik a mályinkai egyháznak a mélt. és főt. konvent tőkés segély osztó bizottsághoz intézett folyamodványa,

melyben a mult évi nagy tüzvész miatt a megajánlott építési tőkesegegyre sürgősségi sorrendben való felvételeért esedez.

Közgyűlésünk a fontos ok miatt e kérvényt a főt. egyházkerületi közgyűléshez tisztelettel fölterjeszti.

62. Olvастatik Bodnár Béla Zilizre megválasztott és beerősített lelkész kérvénye, melyben hivatkozva a Szakácsiban 1899. év őszén tartott gyűlés 8. sz. határozatára, arra kéri közgyűlésünket, hogy a zilizi lelkész-özvegygyel kötendő egyezséghez képest ő elfoglalhassa a zilizi egyház lelkészi állomását október havában.

Közgyűlésünk a Fodor Istvánné zilizi lelkész-özvegygyel és a Csiky Zoltán helyettes lelkésszel megkötött egyezség bemutatása mellett nevezett lelkész kérelmét teljesíti, Csiky Zoltán h. lelkészt R.-Szendre rendeli s a zilizi lelkész beigtatására Bartha Mihály és Szekrényessy Árpád szakaszbeli tanácsbírákat küldi ki.

63. Kérdés tétetvén az iránt, hogy a kebelbeli özvegy-árva gyántár részére fizetendő évi és belépési járulékokat mily kules szerint vesse ki egyházmegyei Dékán:

Közgyűlésünk az osztó igazság és a méltányosság tekintetéből kimondja, hogy kebelbeli gyántárunk javára nemcsak a jelentő iverk szerinti feltüntetett javadalom, de a nyert vagy nyerendő congrua kiegészített összege is a szabályrendeletileg megállapított % erejéig megrovatik.

64. Olvастatott Kuttor Lajos sajó-kazinezi lakos panaszos kérvénye, melyben arról panaszkodik, hogy daczára annak, miszerint még 1899. év junius 26-án megválasztatott presbyternek, a lelkész úr ezen állásra máig sem eskette fel.

Lelkész és presbyterium felhivatnak, hogy ezen ügyben jeletűsüket esperesünkhöz 30 nap alatt terjeszszék be.

65. Tárgyaltatott ifju Csabai Ferencz mályinkai tanító kérvénye, a néhai Eperjesy Ferencz lelkész elhalálózása óta általa végzett s még ezután is végzendő lelkészi teendők dijazása iránt.

Tekintettl arra, hogy a szóban forgó lelkészi állás tényleg még csak tavasszal lesz betöltve s addig a kérelmező tanítónak kell végezni az általa eddig ellátott teendőket: közgyűlésünk e kérelem felett a jövő tavaszon határoz érdemileg.

66. Borsodvármegye kir. tanfelügyelője a f.-barczikai iskola tervrajzát közgyűlésünkhöz azon megjegyzéssel teszi át, hogy a vármegyei közigazgatási bizottság csak azon esetben fogja jóváhagyni a tervet, ha a tanterem magassága 3·80, az ablakoké 2·20 métert tesz, a mi a tervezetben sokkal alacsonyabban van számítva. Továbbá, hogy a tanterem ajtaja ne a szabad udvarra, hanem a tanterem mellé áthelyezendő előszobába nyílják.

A közgyűlésünkhöz áttett tervrajz azon utasítással adatik vissza a f.-barczikai egyház presbyteriumának, hogy a kir. tanfelügyelőség által észlelt hiányok pótlása és a vármegyei közigazg. bizottság megerősítése után — egyházhatósági jóváhagyás végett — a szükséges okmányokkal felszerelve egyházmegyénk Elnökségéhez terjeszszék be.

67. Olvastatott a szakácsii egyház kérvénye, melyben nevezett egyház hivei előterjesztik, hogy ők a lelkész-tanítói állás további fenntartására — a régi díj-levél alapján — képtelenek. Arra kérik közgyűlésünket, hogy — tekintetbe véve a hivek csekély számát, azok nagymérvű megterhelhetését és szegénységét — engedje meg új díj-levél készítését, melynek alapján a lelkész-tanítói fizetés anyagi erejükhöz képest redukáltassék s ezen díj-levélben megajánlott fizetésre lelkész-tanítót választ-hassanak.

Közgyűlésünk teljesen méltányosnak tarja a szakácsii egyház kérelmét, mert biztos tudomással bír arról, hogy a csekély számmal levő hivek a régi díjlevélben megajánlott lelkész-tanítói fizetés teljesítésére képtelenek; az új ehrtában jelzett terhek is annyira túlmagasak, hogy csakis áldozatkészségök s egyházukhoz való ragaszkodásuk az a buzdító erő, mely őket azoknak megajánlására s kifizetésére ösztönzi. Mielőtt azonban kérésök teljesítették, felkéri közgyűlésünk Kazai Géza laki lelkészt, hogy a szakácsii lelkész és presbyterium közreműködésével a szakácsii egyházban szükséges és a lelkészválasztással kapcsolatos intézkedéseket megtenni sziveskedjék; az egyházi közgyűlés által elfogadott s a presbyterium által aláírt új díjlevelet — a congrua elnyerhetése céljából készített adatok tekintetbe vételével — készítse meg s azt a közgyűlési s presbyteri határozati jegyzőkönyvekkel felszerelve, az esperesi hivatalhoz okt. 15-ig terjeszse be. Esperesünk pedig feljogosittatik, hogy a jelzett okmányok beérkezése után az üresedésben levő lelkész-tanítói állás betöltése iránt intézkedhessék.

68. Dávid József hangácsi lelkész az iránt kérvényez, miszerint engedné meg közgyűlésünk, hogy a jövő év tavaszán építendő hangács-nyomári paplakra vonatkozó terv, költségvetés, szerződés, a kölcsön felvétele iránti presbyteri s közgyűlési határozatok, — miután azokat jelen gyűlésre be nem terjeszthették — időközben megerősítés végett az egyházmegyei elnökségnek bemutatathatók legyenek.

Folyamodó kérelmének — tekintetbe véve a körülményeket — hely adatik.

69. Tóth András kondói tanító azon panaszszal járul közgyűlésünk elé, hogy a nyári közvizsga alkalmával őt megsértő és templomi botrányt okozó Tózsér István és Pocsik József presbyterek szigoruan megbüntettessenek.

Ezen ügynek — mint fegyehni esetnek — elintézése a kondói egyházközségi bíróság hatáskörébe utaltatik.

70. Ugyancsak Tóth András kondói tanító arra kéri közgyűlésünket, hogy hasson oda, miszerint a bérben levő tanítói földbe, — melynek bérlete 1901. márczius elején jár le — őszi buzát már ez évben ő vethessen, a bérlő az őszi vetéstől eltiltassék és a tanítói földek neki átadassanak.

Miután a díjlevélre rávezetett hasznobéri szerződésből kitűnt, hogy az őszi vetési jog még bérlőt illeti, — kérelmével elutasittatik.

71. Apostol Mihály varbói nyugalmazott lelkész az iránt kérvényez, miszerint határozza meg közgyűlésünk, hogy a küldöttség által felszámolt s megállapított őt illető fél papi fizetést ki lesz köteles beszedni és részére átszolgáltatni? és mely határidőkben? Továbbá, hogy a papi jövedelem és földek után eső állami és törvényhatósági adók, valamint az egyházlátogatásnak fizetendő évi járulékok őt mily arányban terhelik?

Közgyűlésünk határozatilag kimondja, hogy az Apostol Mihály varbói nyug. lelkészt illető fél papi fizetést — az egyházi törvények 96. §. és 27. §-ai értelmében — a gondnok és presbyterium köteles beszedni és neki átszolgáltatni; még pedig a terményfizetést és mustpénzt nov. 1-ig, a fapénzt és szolgálmányok értékét decz. 31-ig, a földhasznobért pedig a szerződésben kikötött határidőkben.

Vagyon felelősség terhe alatt utasítatik azért a varbói egyház gondnoka és presbyteriuma, hogy ebbeli köteleességeknek pontosan tegyenek eleget és a h. lelkész közreműködésével az esedékes járandóságokat kitűzött időben a nyug. lelkész részére fizessék ki. H. lelkész pedig felhivatik, hogy a lelkési fizetések beszédésénél a szükséges lajstromokat készítse elő és a beszédés pontos ellenőrzése végett páros naplót vezessen.

A mi az állami s törvényhatósági adókat és az egyházlátogatásnak fizetendő évi járulékokat illeti, azok fele részben a nyugalmazott, fele részben pedig a helyettes lelkészt terhelik.

72. Borsodvármegye t. közigazgatási bizottsága értesíti egyházmegyei hatóságunkat, hogy a nagym. vallás- és közoktatásügyi miniszter úr 1899. évi szept. 16-án 29867. szám alatt kelt rendeletével a hegymegi tanítói fizetés 400 frtig való kiegészítésére 233 frt államsegélyt engedélyezett oly kikötéssel, hogy az állomásnak okleveles egyénnel való betöltése után az alkalmazott tanító díjlevele és képesítését igazoló okmányai a választás megjelölése mellett — a választás jóváhagyása és az államsegély folyósítása végett — felterjesztendőek lesznek.

Közgyűlésünk midőn a miniszteri leiratot tudomásul veszi, egyszersmind utasítja a hegymegi egyház előjáróságát, hogy a tanítói lakást és iskolaépületet hozza rendbe s a tanítói hivatal betöltése iránt a szükséges intézkedéseket tegye meg.

73. A szendrői presbyterium az egyházi közgyűlésnek azon határozatát, hogy a tanítói hozatali költség — egyházbér, fizetési kulcs alapján az egész gyülekezetre vettessék ki, — egyházhatósági jóváhagyás és megerősítés végett beterjeszti.

Ezen határozat közgyűlésünk által jóváhagyatik és érvényre emeltetik.

74. Ugyancsak a szendrői presbyterium a templomépítési költségből a külbirtokosokra eső 25%-ról szóló pótkivetést megerősítés végett beterjeszti.

Miután a pótkivetés elkészítésénél az a szabálytalanság történt, hogy az egyházi törvények 251-ik §-a értelmében a fizetésre kötelezett külbirtokosok a rájuk kivetett összegről értesítve nem lettek és így azok esetleges felebbezési jogukkal nem élhettek: közgyűlésünk a pótkivetés megerősítésére vonatkozó határozatát felfüggeszti

addig az ideig, míg beigazolva nem látja, hogy az idézett 251. §. követelményeinek elég van téve.

Az összes iratok pótlás végett a szendrői egyház presbyteriumához visszaküldetnek.

b) Ezzel kapcsolatban nevezett presbyterium arra kéri közgyűlésünket, hogy határozatilag mondja ki, miszerint a templom-építés körül nem dolgozott egyháztagokra bizonyos összeg vetessék ki, mely az egyház javára lenne fordítandó.

Ezen ügy az egyház belkörü intézkedései közé tartozván, a presbyterium hatáskörébe utaltatik.

75. A nyomári presbyterium jelenti, hogy a tanítói föld és rétilletményeket a tanító beleegyezésével az árverésen 6 évre bérbeadta s a befolyó 474 kor. évi haszonbéri összeg készpénzben fog a tanító részére az egyház pénztárából kifizettetni. Kéri egyszersmind az erre vonatkozó, mellékelt haszonbéri szerződést közgyűlésünk által megerősíttetni.

Ezen jelentés tudomásul vétetik s a beterjesztett haszonbéri szerződés közgyűlésünk által megerősíttetik.

76. Jövő évi egyházlátogatókul kiküldettek a vadnai járásba: Svingor József t. b. és Barna Gyula; a szentpéteri járásba: Botos József t. b. és Szuhay Benedek; a vámosi járásba: Palesó Károly t. b. és Dakó Lajos; az edelényi járásba: Bodnár István és Mindszenti Imre.

77. A mennyiben közgyűlésünknek eddig sajnosan kellett tapasztalni, hogy különösen ifjabb lelkészeink közül többen az egyházmegyei meghagyásoknak — bizonyára kötelességérzet hiánya miatt — nem tettek eleget s még feleletadásra sem érdemesítették a felettes egyházmegyei hatóságot:

elhatározza közgyűlésünk, hogy jövőben a kik eleget nem tesznek a szigorú meghagyások folytán eszközölt utasításoknak, I-ső fokon semmiféle segélyben nem részesülnek; II-od fokon 10 korona pénz-bírsággal sújtatnak az egyházmegyei gyántár részére; III-ad fokon pedig fegyelmi eljárással büntetteknek.

78. Olvastattak s elbiráltattak következő domesztikai kérévények.

A) E g y h á z a k :

1. A *bábonyi egyház* kér adósságtörlesztésre 400 k.
Tekintettel az egyház sokoldalú kiadásaira s eddig is teljesített egyházi és iskolai szükségleteinek hűségese hordozására, melegen ajánltatik --- --- --- 300 k.
2. A *d.-horváti egyház* adósságtörlesztésre kér 300 k.
Tekintettel az egyház által éveken át teljesített kiadásokra, az egyház tagjainak szegény anyagi helyzetére, ajánltatik --- --- --- --- --- --- --- --- --- 250 k.
3. A *zilizi egyház* lelkészlak javításra kér 400 k.
Tekintve azon terheket, melyekkel az egyház tagjai szembe állanak, tekintve az egyház tagjainak szegény állapotát is, ajánltatik --- --- --- --- --- --- --- --- --- 300 k.
4. A *kondói egyház* adósságtörlesztésre kér 600 k.
Miután az egyház új lelkészlakot épített, templomát és iskoláját rendbe hozva, majdnem erején felüli munkát végzett, melegen ajánltatik --- --- --- --- --- --- --- --- --- 300 k.
5. A *meszesi egyház* adósságtörlesztésre kér 400 k.
Tekintve az egyház hiveinek csekély létszámát, szegénységét, összehalmozódott szükségleteinek eloldázhatlan teljesítését, ajánltatik --- --- --- --- --- --- --- --- --- 200 k.
6. Az *abodi egyház* adósságtörlesztésre kér 800 k.
Tekintve, hogy e leányegyház szegény, hivei létszáma csekély s idegen nemzetiségű és válású lakosok között valódi missiót is teljesít, ajánltatik --- --- --- --- --- --- --- --- --- 400 k.
7. A *kápolnai egyház* adósságtörlesztésre kér 400 k.
Tekintve a hivesek áldozatkészségét, melylyel önjöket felülmulva, nagymérvű építkezéseket teljesítettek s tekintve az egyház tetemes adósságát s a hivesek kimerültségét, ajánltatik --- --- --- --- --- --- --- --- --- 300 k.
8. A *s.-velezdi egyház* adósságtörlesztésre kér 400 k.
Szegénysége, a közel multban teljesített áldozatkészsége és tetemes adóssága törlesztésére ajánltatik --- --- --- --- --- --- --- --- --- 300 k.

Az egyházak kérnek összesen: 3700 k.

Ajánltatnak összesen --- --- --- 2350 k.

B) Lelkészek.

1. *Bárdos István* kondói lelkész csekély jövedelme és nagy családjára való tekintetből kér 400 k.
 Tekintettel folyamodó népes családjára s az azzal járó kiadásokra, neveltetési költségekre s fokozódó szükségleteire, ajánltatik --- --- --- --- 200 k.
2. *Kőrösi István* alacskai lelkész jövedelmének csekélysége, elemi csapások s családjában történt betegeskedések s ebből folyó költségek s 3 gyermekének neveltetésére kér 400 k.
 Miután folyamodó lelkész tetemes károkat szenvedett, e miatt családfenntartási és neveltetési terheit is alig képes emelni, ajánltatik --- --- --- --- 200 k.
3. *Beregszászy Ferencz* meszesi lelkész a lelkészi földek termőképessé tétele végett felmerült kiadások s a termésének tűz által való elpusztítása miatt kér 600 k.
 Tekintettel csekély fizetésére, szegénységére, ajánltatik --- --- --- --- 200 k.
4. *Tóth Menyhért* szilvási lelkész betegeskedéséből származó gyógyítási költségeire s csekély termésére kér 300 k.
 Tekintettel a kérvényivben is felhozott, majdnem megbírhatlan gyógyítási költségek terheire, tekintettel sovány termésére, ajánltatik --- --- --- --- 250 k.
 A lelkészek kérnek összesen: 1700 k.
 Ajánltatnak --- --- --- --- 850 k.

79. Egy fölmerült eset folytán, minden kellemetlenségek kikerülése végett elhatározza közgyűlésünk,

hogy hivatal-változások alkalmával a behivatalnokok földadója, hogy ki által fizettetik, ugy a lelkészi és tanítói díjlevélben, mint a pályázati hirdetményekben mindenkor világosan fejeztessék ki.

80. Egyházmegyénk kebeléből Boldván 1900. szept. 30-án tartandó kerületi közgyűlésre, mely ifju lelkészek felavatásával is össze lesz kötve, mint képviselők, elnökségen kívül kiküldetnek

egyházi részről : Svigor József, Bodnár István és Szuhay Benedek főjegyző ; világi részről : Szekrényessy Árpád t. bíró, Bárczay László vil. főjegyző és Sáfrán Dezső e. m. ügyész.

81. Egyházmegyénk kebeléből felavatásra következő ifju lelkészek ajánlatnak :

Beregszász Ferencz meszesi, Bodnár Béla zilizi, Tóth Menyhért szilvási, Mindszenti Imre s.-kazai, Csapó János felső-nyárádi, Csiky József rudobányai lelkész, a kik rövid életrajzi adataikat szept. 15-ig tartoznak e. m. papi főjegyzőhöz beküldeni

82. A mennyiben a kerületi gyűlést tartó boldvai egyház lelkészi állomása jelenleg üresedésben van, a gyűlés tartással együtt járó terhek viselésére s a magas vendégek elszállásolására egyházmegyénk kebeléből :

Dávid József hangácsi és Bodnár Béla zilizi lelkészeket kéri fel és küldi ki.

83. Bár protestans elvből kiindulva, egyházmegyénk nem nagy barátja a külsőségeknek, mégis, hogy a főt. egyházkerületi közgyűlés elnöksége kellő ünnepélyességgel fogadtassék, az ünnepélyes fogadtatás részleteinek megállapítása

elnökségre bizatik.

84. Bármely tárból segílyt kérnek : a nekézsényi, bábonyi, alacsikai egyházak. Bárdos István kondói, Kőrösi István alacsikai, Rozgonyi László nekézsényi lelkészek. Bakoss János meszesi, Csiky József szuhogyi, Anderkó István rudobányai, Szilágyi János bánhorváthi nyug., Török Sámuel berentei tanítók. Rehó Jánosné, Bodnár Andrásné, Kovács Endréné lelkész özvegyek. Sasi Szabó Klára, Elek Ida, Ujlaki Vilma lelkész árvák. Ferenczy Istvánné, Urbán Bálintné, Rozgonyi Istvánné, Böszörményi Györgyné tanítói özvegyek.

Mindezen kérvények a segílyosztó bizottsághoz tételnek át.

85. A főtiszteletű egyházkerület 1897. évi őszi közgyűlés jzökönyvének 85. sz. jzökönyvi pontjában kimondván azt, hogy miután meg van győződve arról, hogy a nemesak vallási, de

nemzetiségi missziót teljesítő abodi leányegyháznak a főt. és mélt. konvent évről-évre megadja a 150 frt segélyt s ebből kifolyólag annak teljes kiszolgáltatására kötelezettséget vállal.

Felkéretik a főt. egyházkerület, hogy miután Abod az ottani tanítói állásra alkalmas embert választott, ki a mellett, hogy okleveles tanító, a katechetai teendőket is végezni képes leend, a főt. és mélt. konventhez a 150 frt megnyerése végett fölterjesztést intézni méltóztassék.

86. Jövő tavaszi közgyűlésünk helyéül az
alacskai egyház tüzetett ki.

87. Mindezen jegyzőkönyvi pontok
meghitelesítették.

Ezen jegyzőkönyvi pontokat jegyezték:

Szuhay Benedek e. főjegyző az 1., 2., 3., 4., 5., 6., 8., 9., 10., 11., 12., 13., 14., 15., 16., 17., 18., 19., 20., 21., 29., 30., 31., 32., 33., 35., 43., 48., 51., 52., 59., 60., 61., 62., 63., 76., 77., 78., 79., 80., 81., 82., 83., 85., 86., 87. pontokat és I., II., III., IV., V. VI. VII. közigazgatási bírósági ügyet.

Bárczay László vil. főjegyző a 25., 26., 36. pontokat és az I., II. fegyelmi bírósági ügyet.

Elek József e. aljegyző a 7., 24., 27., 28., 37., 38., 39., 40., 42., 44., 54., 55., 66., 67., 68., 69., 70., 71., 72., 73., 74., 75., 84. pontokat.

Molnár László világi aljegyző a 22., 23., 41., 45., 46., 47., 49., 50., 53., 56., 57. 58a), 58b), 64., 65. pontokat és a VIII. közigazgatási bírósági ügyet.

I. FEGYELMI ÜGYEK.

*A felső-borsodi ev. ref. egyházmegye fegyelmi bíróságának
1900. szeptember hó 4-én Kondón tartott ülésében felvett
jegyzőkönyve.*

Jelen voltak: Vadászy Pál esperes és Ragályi Béla egyházmegyei gondnok elnöklete alatt:

Svingor József, Bartha Mihály, Palesó Károly, Botos József, Bodnár István papi, Szekrényessy Árpád és gróf Vay Tihamér világi tanácsbírák és Bárczay László világi főjegyző mint bírósági jegyző.

I.

Csontó József s.-ecsegi egyháztág felebbezett fegyelmi ügye.

Az ügy előadásával megbízott Botos József tanácsbíró az ügyet részletesen ismerteti, mely szerint nevezett egyháztág a s.-ecsegi egyházközségi bíróság által 1900. július 15-én szabályos tárgyalás után feddésre ítéltetett, mely ítélet ellen nevezett felebbezést adott be.

Az ügy tüzetes tárgyalása s a felek meghallgatása után a bíróság zárt ülésben egyhangulag következőleg

í t é l t:

A felebbezett elsőfoku ítélet az abban részletesen felsorolt indokok alapján helybenhagyatik.

Ezen ítélet nyilvánosan kihirdettetett.

Vadászy Pál,
esperes, egyházi elnök.

Ragályi Béla,
egyhm. gondnok, vil. elnök.

Bárczay László,
egyhm. világi főjegyző.

II.

Székely Lajos s.-vamosi tanító fegyelmi ügye.

Az ügy előadásával megbizott Botos József tanácsbíró azt részletesen ismertetvén, az ügyiratokból s az Ózdon 1900. április 23-án II. sz. a. kelt fegyelmi bírósági határozat folytán megtartott nyomozati iratokból meritett adatok alapján a bíróság zárt ülésben elsőfokulag következőleg

i t é l t:

Székely Lajos sajtó-vamosi tanító az egyházi törvények 301. § 1. és 10. pontjai szerint minősített vétség miatt az egyházi törvények 303. § b) pontja alapján feddésre ítéltetik.

Ezenkívül a jelenleg elbírált panaszon felül ellene többrendbeli olyan okok merülvén fel, melyek az egyházmegyei hatóságnak esetleges hivatalbóli beavatkozását vonhatnák maguk után: nevezett tanító működésének általános megvizsgálása céljából Palcsó Károly és Szekrényessy Árpád tanácsbíráink oly utasítással küldetnek ki, hogy a vizsgálatot, a lelkész és egyháztanács meghallgatása mellett, ejtsék meg s a felmerülendő esetleges újabb panaszokat tüzetes vizsgálat tárgyává téve, eljárásukról mielőbb jelentést tegyenek az esperesi hivatalnak.

I n d o k o k:

A tárgyalás és nyomozat folyamán a panasz tárgyát képező cselekményre nézve beigazoltatott az, hogy nevezett tanító akkor, midőn Fejes Julianna leányát az iskolában ott marasztotta, a délután odajött anyával szemben oly viselkedést tanusított, amely tiltva van s a tanítói állás egyházas tekintélyét kisebbiti, annak méltóságát sérti; mely viselkedés folytán az egyházi törvény 301. § 1. és 10. pontjaiban minősülő vétség tényálladéka beigazoltnak volt veendő.

Miután egyrészt a nyomozat folyamán több oly régebbi s most már eljárás tárgyát nem képezhető cselekmények is fel lettek a kihallgatott tanúk által hozva a tanító terhére, melyekből arra lehet következtetni, hogy nevezettnek tanítói működése és viselkedése nagyon is sok kifogás alá eshetik, másrészt a a tanügyi bizottság jelentésében foglalt azon általánosságban

tett kijelentés, hogy „a sajó-vámosi iskola állapota megdőbbentő“ indokul szolgál arra, hogy nevezett tanító általános működése egyházmegyei kiküldöttek által megvizsgáltassék, hogy annak útján az ottani állapotok teljesen felderítettessenek: ez ügyben küldöttség kirendelése vált szükségessé.

Ezen ítélet nyilvánosan kihirdettetett.

Kelt mint fentt.

Vadászy Pál,
esperes, egyházmegyei elnök.

Ragályi Béla,
egyházmegyei gondnok, világi elnök.

Bárczay László,
egyházmegyei világi főjegyző.

*A felső-borsodi ev. ref. egyházmegye időszaki tanácsának,
mint fegyelmi bíróságnak, 1900. évi július hó 10-én Sajó-
Szentpéteren tartott ülésében felvett*

jegyzőkönyve.

Jelen voltak: Vadászy Pál esperes, Ragályi Béla egyházmegyei gondnok elnöklete alatt, Svingor József, Bartha Mihály papi és Szekrényessy Árpád világi tanácsbírák mint a bíróság tagjai, továbbá dr. Sáfrán Dezső egyházmegyei ügyész és Molnár László egyházmegyei világi aljegyző.

I.

Patkó János visnyói felfüggesztett gondnok fegyelmi ügye.

Az ügy előadásával megbizott Bartha Mihály tanácsbíró előterjeszti, hogy a neki kiadott s ezen ügyre vonatkozó vizsgálati és egyéb iratokból kitetszőleg Patkó János a visnyói ev. ref. egyház gondnoka, Czibula Péter visnyói r. kath. vallásu egyénnel együtt, egy hamis tartalmu bizonyítvány kiállításánál segédkezet nyújtott ahhoz, hogy Molnár István visnyói ev. ref. vallásu egyházttag ezen egyház kebeléből a róm. kath. egyházba áttért. Ezen cselekedete által az egyházi törvények 17. és 91. §-aiba tőle megkivánt kötelességeket szegte meg.

Az ügy beható megvitatása és a vonatkozó összes iratok átvizsgálása után a bíróság zárt ülésben következőleg

ítélt:

Patkó János visnyói felfüggesztett egyházi gondnokot a fegyelmi bíróság az egyházi törvények 301. §-ának 2. pontja szerint minősülő fegyelmi vétségben vétkesnek mondja ki, s ezért őt a 303. §. e) pontja rendelkezéséhez képest viselt gondnoki hivatalától megfosztásra itéli oly módon, hogy a visnyói ev. ref. egyházban ezen hivatalra 3 éven belől meg nem választható.

Indokok:

Az egyházi törvények 17. §-a második bekezdése szerint a gondnok úgy magánéletével, mint közszolgálatával az egyház és iskola javát és virágzását köteles előmozdítani; a 91. §. szerint pedig a gondnok az egyháznak közbecsülésben álló, értelmes, fedhetetlen erkölcsű, vallásos buzgóságáról ismert tagjai közül választandó. Patkó János visnyói gondnok pedig ezen kötelezettségeknek nem felelt meg, mert közszolgálatában az egyház kárát előidézett cselekményt követett el, azon kívül meg méltatlanná tette magát az egyházgondnoki diszes hivatal viselésére. Ezeknél fogva Patkó Jánost az ítéletben felhozott §. rendelkezéséhez képest az ott megírt büntetéssel kellett sújtani.

Ezen ítélet a jelen volt vádlott előtt nyomban élőszóval kikiáltottván: belenyugodott és így jögerőre is emelkedett.

Vadászy Pál,

esperes, egyházmegyei elnök.

Ragályi Béla,

egyházmegyei gondnok, világi elnök.

II.

Ezen ügy az időszaki tanács által a további tanácskozás tárgyává tétetvén, egyhangulag hozott határozatként kimondatik, hogy

Elnökség meghatalmazást ad dr. Sáfrán Dezső egyházmegyei ügyésznek arra, hogy Németh Antal róm. kath. plébános és Molnár István jelenleg csernei lakos ellen, okmányhamisítás miatt a bűnvádi eljárást indítsa meg, s eljárásának eredményéről annak idején tegyen jelentést.

III.

Az időszaki tanács, mint fegyelmi bíróságnak ezen jegyzőkönyv I. sz. alatti ítéletéből kifolyólag:

utasítja az időszaki tanács a visnyói ev. ref. egyházat, hogy a gondnoki állást, a törvényben előírt módon a lehető legsürgősebben töltsé be.

Ezen jegyzőkönyvi pontok felolvastatván:

hitelesítették.

Jegyzette:

Molnár László,
egyházmegyei világi aljegyző.

II. KÖZIGAZGATÁSI BIRÓSÁGI ÜGYEK

A felsőborsodi ev. ref. egyházmegye közigazgatósági bíróságának 1900. szeptember 4-én Kondón tartott ülésében felvett

jegyzőkönyve.

Jelen voltak: Vadászy Pál esperes és Ragályi Béla egyházmegyei gondnok elnöklete alatt:

Svingor József, Bartha Mihály, Palcsó Károly, Botos József, Bodnár István papi, Szekrényessy Árpád, gr. Vay Tihamér világi tanácsbírák és Szuhay Benedek papi főjegyző, mint bírósági jegyző.

I.

Réthy János és társai d.-horváti lakosok templomi székügyben beadott panasza a presbyteri határozat ellen.

Szuhay Benedek előadó ezen ügyet részletesen ismertetvén, előadja, hogy Réthy János és társai panaszt adtak az ózdi egyházmegyei közgyűléshez aziránt, hogy a d.-horváti presbyterium f. é. márcz. 11-én tartott ülésében K. Varga Ferencznét, Réthy Károlynét és Kalinka Tóth Istvánnét rendelte be azon szákbe, melyet panaszlók saját költségükön készítettek.

E panaszra a presbyterium 5 darab melléklettel felszerelt jelentést adott be, melyből kétségtelenül kitűnik az, hogy presbyterium a székek felett való felügyeleti és rendelkezési jogát régi idők óta gyakorolta s kitűnt az, hogy a templomépítés alkalmával lutheránussá lett, de ismét visszatért Réthy családot különös székkal nem jutalmazhatta meg. A vizsgálat 1900. aug. 9-én történt, a mikor Balogh István és Zsóry Gusztáv szakasz-

beli tanácsbírák előtt a panaszos család és a presbyterium a jzkönyv értelmében barátságosan megegyezett. Panaszos család elismeri a presbyterium rendelkezési jogát jövőben is; de az őket sértő rendelkezési jogba csak azon feltétel mellett nyugodnak bele, ha az egyház pénztárba az ez alkalommal beléhelyezett, vagy ezután behelyezendő családok női tagjai személyenként 20—20 koronát fizetnek.

V é g z é s.

Biróságunk az egyezséget — tudomásul véve — azt megerősíti. S mihez tartás végett úgy a panaszos Réthy Jánost, mint a d.-horváti egyházi előljáróságot jzkönyvi másolatban értesíteni határozta.

Kelt mint fentt.

Vadászy Pál,

esperes, egyházmegyei elnök.

Ragályi Béla,

egyházmegyei gondnok, világi elnök.

Szuhay Benedek,

egyházmegyei papi főjegyző.

II.

Ivanits János és társai szendrői lakosok vitás templomi székügye.

Az ügy előadásával megbízott Szuhay Benedek előadja, hogy Ivanits János és társai szendrői lakosok panaszt adtak be a presbyterium ellen, hogy önkényesen és jogtalanul járt el a templomi székek kiosztásában s panaszlókat nem oda osztotta be, a hová a reájok rótt fizetési kötelezettség teljesítése után joggal kellett volna beosztani.

Balogh István és Zsóry Gusztáv szakaszbeli tanácsbírák a vizsgálat megejtése végett folyó évi augusztus 17-én Szendrőn megjelentek s a jzkönyv tanúsága szerint a presbyterium és a panaszlók annyiban meg is egyeztek, hogy a presbyterium egy részletes és körültekintő kimutatást fog készíteni a templomi

székek ülőhelyéről s azt 2 hó alatt elkészítve, megerősítés végett be fogja terjeszteni az egyházmegyei elnökséghez. Ebben úgy a panaszlók, mint a presbyterium és a küldöttek is megegyeztek.

V é g z é s.

Bíróságunk midőn az egyezséget tudomásul veszi, a presbyteriumnak 2 hónapi időt ad arra, hogy a részletes és igazságos kimutatást egyházmegyei elnökségünkhöz adja be, a mikor a panaszlók kérelme is ítélethozatal tárgyát képezendi.

Kelt mint fentt.

Vadászy Pál,

esperes, egyházmegyei elnök.

Ragályi Béla,

egyházmegyei gondnok, világi elnök.

Szuhay Benedek,

egyházmegyei papi főjegyző.

III.

Eperjessy Ferenczné mályinkai özv. lelkészné elvont haszon-ügye.

Szuhay Benedek előadó az ügyet részletesen ismertetvén, előadja, hogy az Ózdon tartott II. sz. bírósági határozat ellen a mályinkai egyház presbyteriuma a tavaszi kerületi gyűlésre felebbezéssel élt s ez ügyet főt. Püspök ur 495. sz. alatt azon utasítással küldte le az esperesi hivatalhoz, hogy a vitás ügyet vizsgálat tárgyává téve, a nyomozati jzkönyvvel s bírósági ítélettel együtt majd az őszi egyházkerületi bíróság fog ez ügyben érdemlegesen határozni.

Ez utasítás értelmében Svingor József és Vladár Ervin szakaszbeli tanácsbírák a nyomozat alkalmával meggyőződván arról, hogy a földkönyvvel beigazolt kérdéses legelőterület fele részben a lelkősi és tanítóí hivatalt nem illető megnevezett remanentialis földterülethez, fele részben pedig a közös legelőterülethez tartozott, melyből a fa kivágattatott: ennélfogva az ezen területről kivágott fa árának birtokaránylagos részéből az

özvegy lelkésznőt csak a fele, azaz összesen 26 frt illeti meg. Miután küldöttség előtt úgy a presbyterium, mint az özvegy lelkészné a megosztásnak ilyen kulcsába belenyugodtak, vitás és megfélebezett ügy békés uton elintéztetett.

V é g z é s.

Bíróságunk e vitás ügyet indokainál fogva befejezettnek nyilvánítja, az egyezséget megerősíti s erről a feleket jzkönyvi másolatban értesíteni határozza.

Kelt mint fentt.

Vadászy Pál,

esperes, egyházmegyei elnök.

Ragályi Béla,

egyházmegyei gondnok, világi elnök.

Szuhay Benedek,

egyházmegyei papi főjegyző.

IV.

Lévai József és társai varbói lakosok templomi székügye.

Az ügy előadásával megbizott Szuhay Benedek előadja, hogy Lévai József és társai kivánságára Botos József és Szekrényessy Árpád szakaszbeli tanácsbírák a helyszínén megjelenvén, az ügy megvizsgálása alkalmával kitünt, hogy 1. a varbói templomban eszközölt 4 női széknek a megfordítása a törvényes formák megtartásával történt; 2. a varbói egyház azon intézkedése, hogy az egyház nőtagjait a ferjök által használt megfelelő női székbe utasította, több varbói nő hiúságát megsértette, de ezen intézkedés által a templomi székekre eszközölt kivetést könnyítette meg, mivel így pusztán a férfiak székét kellett megadóztatni. Utasította küldöttség a presbyteriumot, hogy a nagyobb zavarok kikerülése szempontjából a még 1897. márczius 10-én alkotott, de egyházfőhatóságilag meg nem erősített templomi szék-szabályrendeletet nézzék által újból, vegyék tárgyalás alá s azt közgyűlésben tárgyalva, jzkönyvi másolattal felszerelve, megerősítés végett a Nt. egyházmegyei közgyűléshez terjeszszék fel.

V é g z é s.

Utasittatik a varbói presbyterium, hogy a templomi szék szabályrendeletet közgyűlésben tárgyalja s a szabályrendelet-összes mellékleteivel együtt jövő tavaszi közgyűlésünkhöz terjessze fel, hogy a szabályrendelet alapjául eldönthető legyen: vajjon Lévai József és társai panasza bir-e valami joggal.

Kelt mint fentt.

Vadászy Pál,

esperes, egyházmegyei elnök.

Ragályi Béla,

egyházmegyei gondnok, világi elnök.

Szuhay Benedek,

egyházmegyei papi főjegyző.

V.

Kopecz János és társai zilizi lakosok panaszos iskola-adó ügye.

Szuhay Benedek az ügy ismertetésével kapcsolatban előadja, hogy Zilizen lakó Kopecz János és társai folyó év ápril 12-én kelt beadványukban panaszolják, hogy az új iskola építési költségeinek kivetése alkalmával a presbyterium őket jogtalanul adóztatta meg. Az ügy tüzetes megvizsgálására Bartha Mihály és Szekrényessy Árpád szakaszbeli tanácsbírák küldettek ki, a kik folyó év augusztus 12-én felvett jkönyv tanusága szerint a vitás ügyet akként intézték el, hogy a presbyterium figyelembe véve egyrészt azt, hogy az apával vagy esetleg apóssal vagy anyóssal együtt lakó fiura vagy vőre egyre sem vettetett ki mint családfőre iskolaépítési összeg — másrésztől méltányosnak, igazságosnak találván azt, hogy a házatlan zsellérek kevesebbet fizessenek, mint a családfők a házzal biróknál vagy a gazdák-nál: panaszolókat, mint családfőket, fél fizetéssel adóztatja meg, annak kimondása mellett azonban, hogy Kopecz József, mint a ki az atyja vagyonát átvette, illetőleg megvette, úgy a családfőkre, mint az adóforint után kivetendő összeget teljes mértékben lesz köteles megfizetni. E határozatba panaszlók is bele-nyugodtak.

V é g z é s :

Ezen küldöttségi intézkedés megerősítettik, miről érdekelt felek jkönyvi másolatban értesítetteti határozattak.

Vadászy Pál,
esperes, egyházmegyei elnök.

Ragályi Béla,
egyházm. gondnok, világi elnök.

Szuhay Benedek,
egyházmegyei papi főjegyző.

VI.

**A szentjakabi leányegyház és tanítója közötti felmerült
vítés adó-ügy.**

Az ügy előadásával megbízott Suhay Benedek részletesen ismertetőn az ügyet, bíróság zárt ülésben következőleg

h a t á r o z o t t :

A szentjakabi leányegyház ez idő szerinti tanítója a földadó-fizetés kötelezettsége alól felmentetik s a szentjakabi egyház előljárósága pedig utasítatik, hogy a követelt földadót tartsa kötelességének megfizetni.

I n d o k o k :

Tárgyalás alkalmával kétségtelenül beigazoltatott az, hogy a néptanítói pályázati hirdetésben arról, hogy adót is tartozik fizetni, szó sem volt. Beigazoltatott továbbá az is, hogy a díjlevél, mely pedig forma szerinti szerződés egyház és belhivatalnok között, fel sem említi azt, hogy a tanító földadót is tartozik fizetni s erre a meghívók nem is figyelmeztették a tanítót. Az egyháznak azon állítása, hogy eddig mindig a tanítók fizettek mint tagosítás után kapott föld után az adót, bár tagadásba nem vétetett; de jelenlegi tanítót fizetéskötelezettségre kötelezni bíróságunknak nem lehetett.

Ez ítélet a szentjakabi presbyteriumot más tanítóval szemben, ha a különbeni feltételeknek eleget tesz a pályázatnál, nem kötelezi.

Kelt mint fent.

Vadászy Pál,
esperes, egyházmegyei elnök.

Ragályi Béla,
egyházmegyei gondnok, világi elnök.

Szuhay Benedek,
egyházmegyei főjegyző.

VII.

Az időszaki tanács megalkotásáról.

A bíróság az egyh. törvények 283. §-a értelmében az időszaki tanácsot megalkotja s abba egy évi időtartamra megválasztja:

Tagokul: Svingor József papi, Szekrényessy Árpád és Vladár Ervin világi tanácsbírákat.

Póttagokul: Bartha Mihály, Balog István papi és gr. Vay Tihamér v. tanácsbírákat.

Mely jkönyv felolvastatván, ezennel hitelesítettik.

Kelt mint fentt.

Vadászy Pál,

esperes, egyházmegyei elnök.

Ragályi Béla,

egyházmegyei gondnok, világi elnök.

Szuhay Benedek,

egyházmegyei főjegyző.

VIII.

Székely Tamás és társai sajó-kazinezi lakosok egyházadó ügye.

A felső-borsodi ev. ref. egyházmegye közigazgatási bíróságának 1900. évi szeptember hó 4-én, Kondón tartott ülésében felvett

jegyzőkönyve.

Jelen voltak: Vadászy Pál esperes, Ragályi Béla e. m. gondnok elnöklete alatt:

Svingor József, Barta Mihály, Palcsó Károly, Botos József, Bodnár István papi, Szekrényessy Árpád, gróf Vay Tihamér világi tanácsbírák és Molnár László bírósági jegyző.

Az ülés megnyitása után tárgyalás alá vétetett Székely Tamás és társai sajó-kazinezi lakosok által egyházi adó-ügyben beadott panasza az 1899. november 27-iki presbyteri és templomi közgyűlési határozat ellen.

Az ügy megvizsgálására kiküldött Bodnár István és Dobozy István szakaszbeli tanácsbírák jelentése s általában a vonatkozó vizsgálati iratok alapján, bíróság zárt ülésben következőleg

h a t á r o z o t t :

Székely Tamás és társai kérésökkel elutasítatnak és a sajó-kazinczi egyház 1899. évi november 27-iki presbyteri és templomi közgyűlési határozata megerősítettik.

Egyben azt is kimondja a bíróság határozatilag, hogy jövőre hasonló esetekben az egyházi törvények 319. §-át alkalmazni kívánja.

I n d o k o k :

Eltekintve attól, hogy a sajó-kazinczi egyház presbyteriuma templom, toronyjavítás és templomkerítés építésére a panaszolt kivetést a törvényes kívánalmak betartásával, 1899. november 27-iki presbyteriumi és templomi közgyűlésben szabályszerűen eszközölte, panaszos feleket kérelmökkel azért is el kellett utasítani, mert az egyház a szóban forgó kivetésre, 1899. évi április 18—19. napjain Barczikán tartott egyházmegyei közgyűlés 65. sz. a. kelt jogerős határozatával engedélyt adott.

Mert a vizsgálat megejtésére kiküldött szakaszbeli tanácsbírák jelentése szerint az alkalmazott kules a lehető legméltányosabb. Ezeknél fogva panaszos feleket kérésökkel elutasítani s a presbyterium és közgyűlés 1899. november 27-iki határozatát megerősíteni kellett.

Az egyházi törvények 319. §-ának hasonló esetekben való alkalmazását azért kellett kimondani a bíróságnak, mert tapasztalta, hogy magánosok sok esetben alaptalan panaszukkal adnak okot vizsgálatok tartására, hogy tehát jövőben az ilyen panaszok korlátoztassanak s a küldöttségek díjai megtérüljenek, ezen §. alkalmazását elrendelni kellett.

Ezen határozat felek előtt azonnal kihirdettetett.

Vadászy Pál s. k.,
esperes, egyházmegyei elnök.

Ragályi Béla s. k.,
egyházmegyei gondnok, világi elnök.

Molnár László s. k.,
bíróági jegyző.

A jegyzőkönyv tartalma.

1. A közgyűlés megnyitják.
2. Esperosi félévi jelentés felolvastatik.
3. Távollevő tanácsbírák igazoltatnak.
4. Nagy Barna mályinkai lelkész beerősítettik.
5. Szentmártoni Dániel martonyi lelkész beerősítése jövő évi közgyűlésre halasztatik.
6. Nagy Sándor r.-szendi lelkész beerősítése is tavaszi közgyűlésre halasztatik.
7. Pataki János s. lelkész Bánhorvátra bekebeleztetik.
8. Zsigmond Kálmán szentpéteri rendes és Bényei Dániel ideiglenes tanító bekebeleztetik.
9. Szakács Károly dédesi állami tanító bekebeleztetik.
10. Abaházy Endre bánhorváti tanító megerősítettik.
11. Rásky Mihály nyomári tanító bekebeleztetik.
12. Gál György Kápolnára választott tanító beerősítése tavaszi közgyűlésre halasztatik.
13. Orosz Lajos tanító Nekézsenybe megerősítettik.
14. A laki egyház panasza tárgyalatik.
15. Pap József és Balogh Gyula kérvénye elintézését nyer.
16. Orosz Lajos és Abaházy Endre tanítók eskütételre köteleztetnek.
17. A lelkészi értekezlet jkönyve felolvastatik s tárgyalatik.
18. A felső-borsodi felirat elfogadtatik.
19. Nyugalomba vonult tanítók bucsulevelei felolvastatnak.
20. Felső-borsodi indítvány a sárospataki állami tanító képezdei vallástanárság ügyében.
21. A tanító testület jkönyve felolvastatik.
22. A felső-kelecsényi tanítói díjlevél felterjesztetik.
23. Az ózdi missiói jelentés tárgyalatik.
24. Az egyházmegyei tanügyi bizottság jkönyve tárgyalatik.
25. Intézkedés tétel a közalapi jövedelmek fokozása tárgyában.
26. A miskolci leányiskola ügyében javaslattételre bizottság küldetik ki.
27. Csizmadia Jenő kérvénye pártolólág felterjesztetik.
28. Kovács Lajos s. tanfelügyelő kérvénye pártolólág felterjesztetik.
29. A ládbessenyői parlag szőlő ügy rendezése nyilvántartatik.
30. Ügyészi jelentés olvastatik a kazinczi egyház tulajdonát képező föld felől.
31. Kozma József f.-barczikai tanító kötelességének teljesítésére utasítottatik.
32. A boldvai presbyterium és Kurdy István felhivatnak az adó ügy tisztázására.

33. A dédesi egyház köszönő irata felolvastatik.
34. A tardonai egyházra az egyházlátogatóság figyelme felhivatik.
35. Szuhay Benedek levéltárnok jelentése az önéletrajzok felől tárgyalatik.
36. Kovács Gusztáv f.-nyárádi tanító eskütételre köteleztetik.
37. Csiky József rudobányai lelkész beiktatása tudomásul vétetik.
38. Szuhay Benedek e. m. főjegyző a Tolcsvai Nagy Gedeon alap rendeltetéséről jelentését beterjeszti.
39. Botos József t. bíró a varbói egyházban teljesített küldetéséről jelentést tesz.
40. Borsodmegye közigazgatási bizottsága a zilizi egyháznak iskola-építésre halasztást ad.
41. A zilizi egyház ismételten felhivatik a tervrajz és költségvetés beterjesztésére.
42. A berentei és f.-barczikai egyházak jelentése a tanítói nyugdíjügyben tudomásul vétetik.
43. Sáfrán Lajos ládbessenyői lelkész jelentése felolvastatik.
44. A szendrői egyházba kiküldött bizottság jelentését beterjeszti.
45. A rudobányai egyház jelentéstételre utasittatik.
46. Csató János f.-nyárádi lelkész jelentéstételre utasittatik a dövényi egyház adó ügyében.
47. A sajó-kazai egyház adó-ügye.
48. A nekézsenyi egyház jelentése felolvastatik.
49. A bánfalvai egyház kötelesség teljesítésére utasittatik.
50. A barezai egyház kötelesség teljesítésére utasittatik.
51. Némegy József dédesi lelkész jelentése felolvastatik.
52. Némegy József dédesi lelkész a mályinkai egyház állapotáról jelentését beterjeszti.
53. A laki egyház ismételten felhivatik a lelkészlak rendbehozására.
54. A hegymegi egyház jelentése tudomásul szolgál.
55. A szalonnai presbyterium jelentése tudomásul vétetik.
56. A martonyii egyház jelentése felolvastatik.
57. Az egyházlátogatóság figyelme a meszei egyházra felhivatik.
- 58/a. A szentjakabi egyház jelentése tudomásul vétetik.
- 58/b. Szabó Gyula lászlófalvi tanító okmányainak bemutatására utasittatik.
59. A kondói egyház kérvénye felolvastatik s a nyomozás elrendeltetik.
60. Némegy József dédes-tapolcsányi lelkész kérvénye pártolólág felterjesztetik kongrua ügyben.
61. A mályinkai egyház kérvényét főkéz segély ügyében pártolólág terjeszti fel közgyűlésünk.
62. Bodnár Béla zilizi lelkész kérvénye kedvező elintézetést nyer.
63. A kebelbeli özvegy-árvatárba való fizetésrendezés megállapítottatik.
64. Kuttor Lajos kazinczi lakos panasza felolvastatik.
65. Ifj. Csabai Ferencz mályinkai tanító kérvényének elintézetése függőben marad.
66. Borsodvármegye közigazgatási bizottságának átírtata a f.-barczikai új iskola ügyében.

67. A szakácsi presbyterium kérvénye érdemileg elintéztetik.
 68. A hangácsi paplak tervrajzának, költségvetésének utólagos megerősítése megengedtetik.
 69. Tóth András tanító panaszával a kondói egyházközségi bírósághoz utasítatik.
 70. Tóth András kondói tanító kérelme — a tanítói föld átadására nézve — nem teljesítettik.
 71. Apostol Mihály varbói ny. lelkész kérelme lelkipásztori fél fizetésének mi-kénti kiszolgáltatása tárgyában.
 72. A hegymegi egyház presbyteriuma a tanítói hivatal betöltésére utasítatik.
 73. A szendrői presbyteri határozat a tanítói hozatal költsége tárgyában jóvá-hagyatik.
 74. A szendrői templomépítési pótkivetés pótlás végett visszaadatik.
 75. A nyomári tanítói föld haszonbérleti szerződés jóváhagyatik.
 76. Egyházlátogatói küldöttek megválasztatnak.
 77. A lelkészek a felettes hatóság rendeleteinek szigorú megtartására utasít-atnak.
 78. Domesztikai segélykérvények elbiráztatnak.
 79. Lelkeszi és tanítói díjlevelek adója világosan jelöltessék meg, hogy ki által fizettetik?
 80. Kerületi közgyűlésre képviselők küldetnek.
 81. Fölszentelésre ifjú lelkészek ajánltatnak.
 82. A boldvai ker. gyűléstartásra Dávid József és Bodnár Béla lelkészek kül-detnek ki.
 83. A kerületi elnökök ünnepélyes fogadtatása elnökségre bizatik.
 84. A segélykérők névszerint feltüntetteknek.
 85. Az abódi leányegyház kérelme a domesztikai 150 frt segély érdekében fölterjesztetik.
 86. A jövő tavaszi közgyűlés helye kitzetetik.
 87. A jzkönyvi pontok meghitelesítettnek.
-

